

KINDERALIMENTATIE

Een onderzoek naar de mogelijke ontwikkelingen op het gebied van kinderalimentatie.

Auteur: Naomi van den Hoogen
Studentnummer: 2062202

Onderwijsinstelling: Juridische Hogeschool Avans-Fontys
Locatie: 's-Hertogenbosch
Opleiding: HBO-Rechten

Opdrachtgever: Brugman & Hagens Advocaten
Afstudeermentor: mr. E.A.M. Brugman
Afstudeerperiode: 8 feb. 2016 t/m 13 mei 2016

Eerste afstudeerdocent: mr. E. van Meer
Tweede afstudeerdocent: mr. S. van Dooren

Intern

Berghem, mei 2016

KINDERALIMENTATIE

Een onderzoek naar de mogelijke ontwikkelingen op het gebied van kinderalimentatie.

Auteur: Naomi van den Hoogen
Studentnummer: 2062202

Onderwijsinstelling: Juridische Hogeschool Avans-Fontys
Locatie: 's-Hertogenbosch
Opleiding: HBO-Rechten

Opdrachtgever: Brugman & Hagens Advocaten
Afstudeermentor: mr. E.A.M. Brugman
Afstudeerperiode: 8 feb. 2016 t/m 13 mei 2016

Eerste afstudeerdocent: mr. E. van Meer
Tweede afstudeerdocent: mr. S. van Dooren

Intern

Berghem, mei 2016

“De gouden publicatie voor het berekenen van kinderalimentatie”

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek naar de mogelijke ontwikkelingen op het gebied van kinderalimentatie. De scriptie is geschreven tijdens de afstudeerstage als onderdeel van de opleiding HBO-Rechten aan de Juridische Hogeschool Avans-Fontys. Het onderzoek is verricht voor Brugman & Hagens Advocaten. Met plezier heb ik aan deze scriptie gewerkt.

Graag wil ik een aantal personen bedanken voor het mede mogelijk maken van deze afstudeerscriptie. Allereerst wil ik mijn stagementor, Esther Brugman bedanken voor het beschikbaar stellen van een stageplek, voor de zinvolle feedback en voor de begeleiding. Voorts gaat mijn dank uit naar Gerolf Hagens voor zijn tijd, energie en hulp. Daarnaast wil ik de secretaresse, Eveline Jansen bedanken. Zij heeft geholpen met het nemen van bepaalde beslissingen in het onderzoeksplan en zij heeft mij voorzien van taalkundig advies.

De samenwerking met de bovengenoemde personen heb ik als prettig ervaren. Bovendien geeft het voldoening dat er oprecht interesse in het onderzoek is getoond.

Verder wil ik graag mijn eerste stagedocent, Esther van Meer bedanken. Zij heeft mij voorzien van waardevolle feedback. Bovendien heeft zij mij goed advies gegeven tijdens de terugkomdagen. Voorts gaat mijn dank uit naar mijn tweede stagedocent, Sylvia van Dooren. Zij heeft nuttige feedback gegeven op het onderzoeksplan.

Tot slot wil ik mijn ouders, zus, vrienden en familie bedanken voor de goede woorden en de steun tijdens de afstudeerperiode.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Mocht u vragen hebben, neem gerust contact met mij op.

Naomi van den Hoogen

Berghem, mei 2016

Inhoudsopgave

Samenvatting

Begrippenlijst

Afkortingenlijst

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	11
§1.1	Inleiding	11
§1.2	Probleembeschrijving	11
§1.3	Centrale vraag	12
§1.4	Doelstelling onderzoek	12
§1.5	Deelvragen	12
§1.6	Verantwoording	13
§1.7	Leeswijzer.....	13
Hoofdstuk 2	Huidig systeem kinderalimentatie.....	14
§ 2.1.	Werkwijze	14
§ 2.1.1	Werkwijze dossiers.....	14
§ 2.1.2	Werkwijze interviews	15
§ 2.2.	Juridisch kader	18
§ 2.3.1.	Behoeftte	19
§ 2.3.2.	Draagkracht	21
§ 2.3.3.	Uitzonderingen	23
§ 2.4.	Jurisprudentie	25
Hoofdstuk 3	Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie	30
§ 3.1.	Aanleiding.....	30
§ 3.1.1	Grondslag.....	30
§ 3.1.2	Minimumnorm.....	31
§ 3.1.3	KART	31
§ 3.1.4	Studerende jongmeerderjarigen	31
§ 3.1.5	Stiefouders	32
§ 3.1.6	Kinderen later huwelijk	32
§ 3.1.7	Preferentie	32
§ 3.1.8	Onwillige ouders.....	32
§ 3.1.9	Wijzigingsgronden	32
§ 3.1.10	LBIO.....	33
§ 3.1.11	Berekening bij beschikking.....	34
§ 3.2.	Rekensystematiek	34

Hoofdstuk 4 Verschillen Tremanormen en wetsvoorstel	37
§ 4.1 Wetgeving.....	37
§ 4.2 Minimumnorm.....	37
§ 4.3 Deskundigen.....	38
§ 4.4 Behoeftte	40
§ 4.5 Draagkracht	41
§ 4.6 Kindgebonden kosten.....	42
§ 4.7 Verblijfskosten	42
§ 4.8 Jongmeerderjarigen	42
§ 4.9 Stiefouders / samengestelde gezinnen.....	43
§ 4.10 Onwillige ouders.....	44
§ 4.11 Wijzigingsgronden	45
§ 4.12 Berekening	46
Hoofdstuk 5 Conclusies en aanbevelingen	48
§ 5.1 Conclusies	42
§ 5.2 Aanbevelingen.....	51
Literatuurlijst	54

Samenvatting

Sinds de introductie van het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie (wetsvoorstel) heeft Brugman & Hagens Advocaten (B&H Advocaten) enkele vragen over de mogelijke wijzigingen. Daarom is er onderzoek verricht naar de te verwachten veranderingen in de praktijk. Hoewel het wetsvoorstel (nog) niet in werking is getreden, is het toch wenselijk dat B&H Advocaten bekend is met de mogelijke ontwikkelingen.

Momenteel wordt de kinderalimentatie berekend aan de hand van de Tremanormen. Er wordt bij de Tremanormen gekeken naar de behoefte van het kind, de draagkracht van de ouder, de draagkrachtvergelijking en de zorgkorting. De behoefte wordt vastgesteld aan de hand van het netto besteedbaar gezinsinkomen, de leeftijd van de kinderen, het aantal kinderen in combinatie met de behoeftetabel. De draagkracht wordt bepaald aan de hand van het netto besteedbaar inkomen en de draagkrachttabel. Voor het berekenen van de zorgkorting is het aantal dagen dat het kind bij de niet-verzorgende ouder verblijft van belang.

Door de komst van het wetsvoorstel zal het huidige systeem enigszins wijzigen. De berekening zal worden gemaakt met dezelfde componenten als bij de Tremanormen. De behoefte zal worden vastgesteld aan de hand van het alimentatie-inkomen, het aantal kinderen en een vernieuwde tabel. Verder zal de draagkracht worden bepaald op basis van het alimentatie-inkomen en een hervormde tabel. Bij de draagkracht en draagkrachtvergelijking wordt rekening gehouden met het minimumbedrag. Voorts worden de kindgebonden kosten berekend aan de hand van de leeftijd van de kinderen en een tabel. De verblijfskosten zullen vervolgens worden vastgesteld op basis van het aantal nachten die het kind bij de niet-verzorgende ouder verblijft en een vernieuwde tabel. De tabellen zullen opgenomen worden in de AMvB. De AMvB behoort bij het wetsvoorstel.

Het wetsvoorstel neemt een aantal belangrijke wijzigingen met zich mee ten opzichte van het huidige systeem. De beoogde wijzigingen met betrekking tot de werkwijze zijn: de daadwerkelijke eenvoud en het schrappen van de alimentatieplicht van de stiefouder. De initiatiefnemers willen de systematiek van de berekening van kinderalimentatie vereenvoudigen, maar door middel van het wetsvoorstel wordt het beoogde doel niet bereikt. Bij de berekening van kinderalimentatie worden aan de hand van het wetsvoorstel meer stappen genomen dan bij de Tremanormen. De handmatige berekening middels het wetsvoorstel zal de advocaten dan ook meer tijd in beslag nemen. Opmerkelijk is dat KART (Kinder Alimentatie Reken Tool) andere uitkomsten geeft dan een handmatige berekening. Het lijkt bovendien onmogelijk om de berekening op basis van KART uit te leggen aan cliënten. De ouders zullen waarschijnlijk niet in staat zijn om zelf een berekening te maken met behulp van KART.

Aanbeveling is om de advocaten te laten "spelen" met de treden van de verschillende tabellen. Indien een ouder een inkomen heeft, dat exact op de grens van de treden valt, kunnen verschillende berekeningen worden gemaakt. Er kan een berekening worden gemaakt aan de hand van de hogere trede of de lagere trede. Als de advocaat een verzorgende ouder bijstaat, kan de advocaat beter uitgaan van de hogere trede. Als de advocaat een niet-verzorgende ouder bijstaat, kan de advocaat beter uitgaan van de lagere trede. Bij de handmatige berekening op basis van het wetsvoorstel dienen de percentages niet afgerond te worden, zodat de bedragen onderaan de streep gelijk zijn.

Kortom, indien de advocaten van B&H Advocaten volgens de voorgestelde methode een handmatige berekening maken, zullen zij waarschijnlijk meer tijd kwijt zijn dan bij het maken van een handmatige berekening volgens de Tremanormen. Indien een online programma wordt gebruikt, zal er geen tijdsverschil worden verwacht.

Begrippenlijst

Alleenstaande ouderkop: een alleenstaande ouder kan aanspraak maken op een hoger kindgebonden budget. De alleenstaande ouderkop is inkomensafhankelijk.

Behoeftte: het bedrag dat een minderjarig kind nodig heeft op basis van de inkomens van de ouders ten tijde van de relatie.

Behoeftig: het bedrag dat een meerderjarig kind nodig heeft indien een jongmeerderjarige niet in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Draagkracht: de financiële bijdrage die een ouder maximaal kan voldoen aan kinderalimentatie.

Jongmeerderjarigen: kinderen met de leeftijd van achttien tot eenentwintig jaar. Ouders hebben een verplichting om een bedrag te voldoen aan jongmeerderjarigen in de kosten voor levensonderhoud en studie. Bij het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie wordt de leeftijd opgerekt naar het drieëntwintigste levensjaar.

Kinderbijslag: een vergoeding vanuit de overheid voor de opvoeding van een minderjarig kind. De hoogte van de kinderbijslag is afhankelijk van de leeftijd van het kind en de woonplaats van het kind.

Kindgebonden budget: een bijdrage vanuit de Belastingdienst in de kosten van het levensonderhoud van kinderen tot achttien jaar. De ouder, bij wie het minderjarige kind het hoofdverblijf heeft, kan aanspraak maken op deze bijdrage. Het kindgebonden budget is inkomensafhankelijk.

Minimumbedrag: de ouders dienen hoe dan ook een minimumbedrag aan kinderalimentatie te voldoen. Bij de Tremanormen is dit een bedrag van € 25,- per kind en € 50,- voor twee of meer kinderen. Bij het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie is dit een bedrag van € 50,- voor alle kinderen.

Minimumdraagkracht: indien ouders een minimaal inkomen hebben, behoren zij een minimumbedrag te voldoen aan kinderalimentatie. Bij de Tremanormen is de minimumdraagkracht vastgesteld op € 1.300,- en bij het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie op € 1.000,-.

Tremanormen: de Tremanormen worden gebruikt om alimentatie te berekenen en zijn gecreëerd door de Werkgroep alimentatienormen.

Wetsvoorstel: met het wetsvoorstel wordt het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie bedoeld.

Afkortingenlijst

A-G	advocaat-generaal
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AOW	Algemene Ouderdomswet
art.	artikel
artt.	artikelen
bijv.	bijvoorbeeld
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BRP	Basisregistratie Personen
BW	Burgerlijk Wetboek
B&H Advocaten	Brugman & Hagens Advocaten
etc.	et cetera
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DGA	Directeur-groot aandeelhouder
GBA	Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens
jo.	juncto
hbo	hoger beroeps onderwijs
hof	gerechtshof
HR	Hoge Raad
HvA	Hogeschool van Amsterdam
IB	Wet Inkomstenbelasting 2001
KART	Kinder Alimentatie Reken Tool
LBIO	Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen
mbo	middelbaar beroeps onderwijs
mr.	meester
MvT	Memorie van Toelichting
NIBUD	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
p.	pagina
PW	Participatiewet
Rv	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
RvR	Raad voor Rechtsbijstand
Split	Scheidingsplanning informatietool
t/m	tot en met
vFAS	Vereniging van Familierecht Advocaten en Scheidingsmediators
VTLB	vrij te laten bedrag
Wet RO	Wet op de rechterlijke organisatie
WHK	Wet Herziening Kinderalimentatie
Wlz	Wet langdurige zorg
wo	wetenschappelijk onderwijs
WSF-norm	Wet studiefinanciering normbedragen
x	vermenigvuldiging teken
Zvw	Zorgverzekeringswet

Hoofdstuk 1 Inleiding

In het eerste hoofdstuk wordt het onderzoeksplan van dit rapport toegelicht, waarin achtereenvolgens wordt ingegaan op de probleembeschrijving, de centrale vraag, de doelstelling, de deelvragen, de verantwoording van de bronnen en methoden en de leeswijzer.

§1.1 De organisatie

Brugman & Hagens Advocaten (hierna: B&H Advocaten) is een jonge en kleine onderneming, die officieel is geopend op 6 februari 2015. Het kantoor is gevestigd in Berghem en vooral bedrijvig in de regio's Oss, 's-Hertogenbosch en Utrecht. Er zijn twee advocaten tevens eigenaren werkzaam, te weten: mr. E.A.M. Brugman en mr. G. Hagens.

Zij zijn gespecialiseerd in het personen- en familierecht, het strafrecht, het arbeidsrecht, het jeugdrecht, letselschade en het algemeen civiel recht.

De advocaten verrichten zowel adviserende als processuele rechtshandelingen in voornoemde rechtsgebieden.

§1.2 Probleembeschrijving

Ouders zijn verplicht om bij een scheiding dan wel bij een ontbinding van een geregistreerd partnerschap een ouderschapsplan op te stellen ingevolge art. 815 lid 2 en 3 Rv. Een belangrijk onderdeel van dat plan is de kinderalimentatie. Indien partners met kinderen de relatie verbreken, zijn zij op grond van art. 1:392 BW verplicht om in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen te voorzien.

De afgelopen jaren is er veel kritiek geweest op het alimentatiestelsel, met name de wijze waarop het kindgebonden budget moest worden toegepast. Als gevolg daarvan heeft de Hoge Raad op 9 oktober 2015 een arrest gewezen.

De Hoge Raad heeft in bovengenoemde uitspraak antwoord gegeven op de prejudiciële vraag: worden het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop in aanmerking genomen bij de behoefte of bij de draagkracht?¹ De uitspraak heeft veel duidelijkheid verschaft in de wijze waarop de maatstaven van kinderalimentatie moeten worden toegepast.

De ouders kunnen in onderling overleg afspraken maken over de hoogte van de kinderalimentatie.² Indien de ouders er samen niet uitkomen, stelt de rechter een bedrag vast.³ Hoe het alimentatiebedrag bepaald moet worden, staat niet in de wet.⁴ Daarom heeft de Werkgroep alimentatienormen (bestaande uit rechters) de zogenaamde Tremanormen ontwikkeld.⁵ De Tremanormen zijn geen recht in de zin van art. 79 Wet RO en de rechter is hier niet aan gebonden.⁶

Het vaststellen van alimentatie blijft (gewoon) maatwerk. De oorzaak is het ontbreken van wetgeving en/of het niet consistent toepassen van het Tremarapport, blijktens pagina 9 van de MvT.⁷

Het is wenselijk voor B&H Advocaten dat er duidelijkheid komt in de maatstaven die rechtbanken hanteren bij het vaststellen van kinderalimentatie.

---

1 HR 9 oktober 2015, NJ 2015/465.

2 www.dejuridischehelpdesk.nl (zoek op: kinderalimentatie).

3 www.ouders-uit-elkaar.nl (zoek op: alimentatie).

4 www.alimentatiewijzer.nl (zoek op: tremanormen).

5 www.alimentatiewijzer.nl (zoek op: tremanormen).

6 www.allesoverrechten.nl (zoek op: tremanormen).

7 MvT 2014/15, 34 154, nr.3.p.9.

Uit een onderzoek van de HvA en het LBIO blijkt dat een groot deel van de alimentatieplichtigen en alimentatiegerechtigden niet weet hoe de alimentatie berekend moet worden. De initiatiefnemers willen daarom een ander rekensysteem introduceren, volgens pagina 5 van de MvT.⁸

Zij willen met voormeld voorstel de berekeningsmethodiek voor kinderalimentatie wettelijk verankeren. Daarbij wensen zij de in het algemeen door de rechterlijke macht gebruikte berekening te vereenvoudigen en transparanter te maken, waardoor ouders zelf in staat zijn de berekening te maken. De duur van de kinderalimentatie wordt beperkt tot achttien jaar, tenzij het kind studeert of schoolgaand is. In het laatste geval ontstaat een recht op kinderalimentatie tot het drieëntwintigste levensjaar. Bovendien zullen ouders altijd een minimumbedrag van hun inkomen moeten reserveren voor het onderhoud van hun kinderen.⁹

De aanstaande wijzigingen zullen consequenties hebben voor alle procespartijen en derhalve ook interessant voor B&H Advocaten. Hierdoor ontstaat wederom onrust bij procespartijen. In hoeverre is er verschil met de huidige Tremanormen? Zorgt het voormelde wetsvoorstel voor voldoende duidelijkheid?

Kortom, bovengenoemd voorstel kan grote gevolgen hebben voor de handelswijze van B&H Advocaten.

§1.3 Centrale vraag

Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan aan B&H Advocaten naar aanleiding van de gevolgen van de inwerkingtreding van het initiatiefvoorstel herziening kinderalimentatie?

§1.4 Doelstelling onderzoek

Op 30 mei 2016 wordt een onderzoeksrapport opgeleverd aan B&H Advocaten, waarin inzicht wordt geboden in de toepassing van de Tremanormen, de jurisprudentie en de consequenties van het initiatiefvoorstel betreffende de kinderalimentatie, zodat de advocaten van B&H Advocaten inzicht krijgen in de wijze waarop het kantoor adequaat kan blijven procederen door het correct toepassen van de Tremanormen, de mogelijke nieuwe wetgeving en de jurisprudentie.

§1.5 Deelvragen

Deelvraag 1: Wat houdt het huidige systeem van kinderalimentatie in?

Deelvraag 2: Wat houdt het wetsvoorstel tot herziening van het stelsel van kinderalimentatie van 17 februari 2015 in?¹⁰

Deelvraag 3: Wat zijn de verschillen tussen het huidige systeem van kinderalimentatie en het wetsvoorstel tot herziening van het stelsel van kinderalimentatie?

---

8 MvT 2014/15, 34 154, nr.3.p.5.

9 MvT 2014/15, 34 154, nr.3.p.1.

10 Wetsvoorstel in bijlage 1.

§1.6 Verantwoording

Het onderzoeksrapport bestaat uit onderzoek van het recht en onderzoek van de praktijk.

Hoofdstuk 2 bestaat uit twee interviews met respondenten, zodat duidelijk wordt wat de huidige werkwijze is van B&H Advocaten inzake kinderalimentatie. De respondenten zullen de advocaten mr. E.A.M. Brugman en mr. G. Hagens zijn. Het interview zal een halfgestructureerd interview zijn, waarbij er wel vragen vast staan, maar waarbij ook ruimte is voor eigen inbreng van de respondenten. De bronnen zijn in dit hoofdstuk personen. De methode is een interview.

Verder bestaat hoofdstuk 2 uit een inhoudsanalyse van rechtsbronnen, literatuur, documenten en media. Afdeling 17 van Burgerlijk Wetboek 1 bevat de artikelen betreffende levensonderhoud, waaronder kinderalimentatie valt. Bij de inhoudsanalyse zal gebruik worden gemaakt van tijdschriften, zoals oplagen van "*tijdschrift voor scheidingsrecht*" en "*tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht*". Documenten zijn ook relevant, met name het Rapport alimentatienormen versie 2016 (hierna: Rapport). Tevens zullen artikelen gebruikt worden, die op databanken te vinden zijn met als zoekterm kinderalimentatie. Deze artikelen vallen onder media.

Voorts bestaat hoofdstuk 2 uit een jurisprudentieonderzoek. Er zal op rechtspraak.nl en Split Kennisbank gezocht worden naar uitspraken met als zoekterm kinderalimentatie vanaf 9 oktober 2015. Aangezien op 9 oktober 2015 een prejudiciële beslissing is genomen door de Hoge Raad. Er zal een vergelijking van uitspraken gemaakt worden om te zien of er overeenkomsten zijn. Op deze manier kan er beoordeeld worden of er criteria vastgesteld kunnen worden inzake kinderalimentatie, zodat het huidige systeem wordt onderzocht. Bovendien wordt er gekeken op welke wijze rechters de uitspraak motiveren.

Hoofdstuk 3 bestaat ook uit een inhoudsanalyse. Veelal zullen dezelfde bronnen gebruikt worden, met uitzondering van het Rapport alimentatienormen versie 2016. In plaats van het Rapport zal er gebruik gemaakt worden van andere documenten, zoals de Memorie van Toelichting en het Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie.

Hoofdstuk 4 zal wederom bestaan uit een inhoudsanalyse. Er zal een vergelijking worden gemaakt van hoofdstuk 2 en 3, waarbij verschillen inzichtelijk worden gemaakt. Wat die verschillen voor gevolgen hebben voor de werkwijze van B&H Advocaten wordt bij de conclusies en aanbevelingen verwerkt.

Hoofdstuk 5 bevat de conclusies en aanbevelingen. De conclusies en aanbevelingen geven antwoord op de centrale vraag. De verschillen van eerdere hoofdstukken zullen gevolgen hebben voor de werkwijze van B&H Advocaten. De gevolgen zullen leiden tot de conclusies en aanbevelingen en een antwoord geven op de centrale vraag.

§1.7 Leeswijzer

Er zullen hierna nog vier hoofdstukken volgen. Het volgende hoofdstuk bevat de huidige systematiek van de berekening van kinderalimentatie. Het derde hoofdstuk gaat over de berekeningssystematiek van kinderalimentatie aan de hand van het wetsvoorstel. Het vierde hoofdstuk toont de verschillen tussen de Tremanormen en het wetsvoorstel met betrekking tot de berekening van kinderalimentatie. Tot slot, het vijfde hoofdstuk, bevat de conclusies en aanbevelingen.

Hoofdstuk 2   Huidig systeem kinderalimentatie

In dit hoofdstuk wordt het huidige systeem inzake de berekening van kinderalimentatie besproken. De huidige werkwijze van B&H Advocaten is vastgesteld aan de hand van stukken uit dossiers en interviews. Om de privacy van cliënten te waarborgen, zijn er geen documenten opgenomen. De stukken worden besproken in paragraaf 2.1.1.

Vervolgens wordt er gekeken naar het juridisch kader aan de hand van Burgerlijk Wetboek 1, afdeling 17.

Voorts wordt gekeken naar de Tremanormen. Voormelde normen hebben overigens invulling gegeven aan de wettelijke maatstaven voor de berekening van kinderalimentatie. Tot slot wordt aandacht besteed aan jurisprudentie. De toepassing van de Tremanormen door rechters is namelijk van belang bij de huidige systematiek van de berekening van kinderalimentatie. Bij de jurisprudentie is onderscheid gemaakt tussen verschillende componenten. Deze componenten zijn daarom van belang bij de vaststelling van kinderalimentatie. De instanties zijn het niet altijd met elkaar eens, blijktens de uitspraken. De verschillen tussen de diverse instanties worden dan ook kort toegelicht, zodat B&H Advocaten bekend is met de afwijkende beslissingen van deze instanties.

§ 2.1. Werkwijze

De werkwijze van B&H Advocaten is bekeken aan de hand van dossiers en interviews. In paragraaf 2.1.1 wordt de werkwijze besproken. De werkwijze is afgeleid aan de hand van het bestuderen van de dossiers. Voorts komt in paragraaf 2.1.2 de werkwijze naar voren op basis van de interviews.

§ 2.1.1 Werkwijze dossiers

In de dossiers zijn ingevulde intakeformulieren te vinden. Uit deze formulieren blijkt dat er een intakegesprek heeft plaatsgevonden en er tevens aantekeningen zijn gemaakt over de situatie.

Cliënten kunnen op een later moment aangeven of een berekening wenselijk is.

Indien cliënten besluiten om kinderalimentatie te laten vaststellen, dan wordt er door de advocaten van B&H Advocaten een bevestigingsbrief verstuurd. In deze brief wordt er gevraagd naar de volgende stukken:

- loon- en uitkeringsstroken van de laatste drie maanden van de man en vrouw;
- jaaropgave (jaartal) van de man en vrouw;
- kopie van eventuele andere inkomsten;
- kopie van het bewijs van de kinderbijslag en het kindgebonden budget van de kinderen;
- kopie van de legitimatiebewijzen van de kinderen;
- kopie van het bewijs huurprijs/ hypotheekkosten per maand;
- kopie van het bewijs huurtoeslag over 'jaartal';
- kopie van de kosten ziektekostenverzekering (en eventueel aanvullend);
- kopie van het bewijs zorgtoeslag over 'jaartal';
- kopie van kosten andere verzekeringen (inboedel, begrafenis, WA etc.).

Indien de cliënt niet beschikt over de financiële gegevens van de ex-partner, wordt er een brief verstuurd aan de wederpartij. In die brief worden de gegevens van de ex-partner opgevraagd.

Na ontvangst van de stukken van partijen wordt een berekening gemaakt door de advocaten. Voormelde informatie staat ook in de bevestigingsbrieven. Voorts wordt de alimentatieberekening ter beoordeling verzonden aan de cliënt. Bij deze berekening wordt stapsgewijs uitgelegd op welke wijze het alimentatiebedrag tot stand is gekomen.

Indien de cliënt akkoord gaat met de berekening, wordt de berekening aan de wederpartij voorgelegd. Als de wederpartij goedkeuring geeft voor de berekening, kan op twee manieren een verzoekschrift worden ingediend bij de rechter. Het verzoekschrift kan worden ingediend middels een gezamenlijk verzoek of met een eenzijdig verzoek in combinatie met een referteverklaring.

Indien de wederpartij niet akkoord gaat met de alimentatieberekening, kan hij onderhandelen over de alimentatieberekening of een andere advocaat inschakelen. De advocaat van de wederpartij zal eerst nog bekijken of er een oplossing mogelijk is. Als er geen overeenstemming bereikt wordt, zal hij een verzoekschrift indienen.

Als de datum van een zitting bekend is, zal er uiteindelijk een mondelinge behandeling plaatsvinden. Voor een zitting worden zogenoemde uitnodigingsbrieven verzonden aan de cliënten. In de brieven staat een datum inclusief tijdstip voor een bespreking. De zitting kan op dat moment worden voorbereid op kantoor.

Nadat de zitting heeft plaatsgevonden, volgt de beschikking vaak binnen vier tot zes weken. Daarna zal de advocaat van B&H Advocaten weer contact opnemen met cliënten om de beschikking te bespreken.

§ 2.1.2 Werkwijze interviews

Uit de interviews komt naar voren dat de advocaten een andere werkwijze hanteren. Om deze reden is het makkelijker om de werkwijze apart te bespreken. Allereerst zal de werkwijze van mr. Brugman worden beschreven en vervolgens de werkwijze van mr. Hagens. De uitgewerkte interviews zijn te vinden in bijlage 2 en 3.

Werkwijze mr. Brugman

Mevrouw Brugman begint alimentatiezaken met een intakegesprek. Het gesprek duurt ongeveer dertig minuten. Er worden tijdens dat gesprek twee punten besproken. Allereerst wordt er besproken welke gegevens nodig zijn voor het maken van een alimentatieberekening en hoe de berekening in zijn werk gaat. Ten tweede wordt besproken of een cliënt in aanmerking komt voor een toevoeging of niet. Er worden ook formulieren meegegeven met informatie over een toevoeging.¹¹ Een toevoeging betekent hetzelfde als gesubsidieerde rechtsbijstand. Indien een cliënt een toevoeging krijgt, betaalt de RvR een deel van de kosten van de advocaat. Afhankelijk van het inkomen, betaalt de cliënt wel een eigen bijdrage.¹²

Meestal laten cliënten op een later moment weten of mr. Brugman een berekening kan maken. Indien zij een opdracht krijgt om de kinderalimentatie te berekenen, wordt er een bevestigingsbrief gemaakt. In de brief wordt om de stukken uit paragraaf 2.1.1 gevraagd.

Als de cliënt de gegevens van de wederpartij niet heeft, worden eerst die stukken opgevraagd.

Als de stukken ontvangen zijn, kan er een berekening worden gemaakt. Voor de berekening gebruikt mr. Brugman het online alimentatieprogramma Split. Dit programma

---

¹¹ www.rvr.org (zoek op: inkomen, vermogen en eigen bijdrage 2016).

¹² www.rechtsbijstand.nl (zoek op: toevoeging).

is volgens haar gebruiksvriendelijk en digitaal. Bij Split worden gegevens ingevoerd en vervolgens rolt er automatisch een bedrag uit dit programma. Daarna wordt de berekening met uitleg verzonden aan de cliënt. De cliënt dient de berekening goed te keuren, voordat de berekening aan de wederpartij wordt verzonden.

Voorts wordt er een verzoekschrift opgesteld en wederom wordt goedkeuring gevraagd aan de cliënt. Als de wederpartij zich kan vinden in de inhoud van het verzoekschrift en er is geen andere advocaat betrokken, is mr. Brugman voorstander van een referteverklaring.

Vervolgens komt de cliënt op het kantoor om het verzoekschrift grondig door te nemen met mr. Brugman, zodat de cliënt bekend is met hetgeen in het verzoekschrift is opgenomen.

Indien de wederpartij akkoord gaat met het verzoekschrift wordt de wederpartij ook uitgenodigd voor een bespreking op het kantoor. Het verzoekschrift inclusief de referteverklaring worden dan uitgebreid doorgenomen met de wederpartij. De uitleg aan de wederpartij zal dan verzorgd worden door mr. Hagens. De referteverklaring moet namelijk door een andere advocaat zijn opgesteld.

Vervolgens wordt het verzoekschrift inclusief de referteverklaring aan de rechtbank verzonden. Bij het verzenden van processtukken wordt het Procesreglement Alimentatie gebruikt.

Als de wederpartij niet akkoord gaat met het verzoekschrift wordt het processtuk alsnog verzonden, maar dan zonder referteverklaring. Een verweerschrift voor de wederpartij is dan noodzakelijk. Het verweerschrift zal opgesteld worden door een andere advocaat en zal dan ook een andere berekening bevatten. Het inkomen van partijen is vaak een discussiepunt tussen partijen. Bovendien heeft de wederpartij altijd een andere berekening, omdat partijen tegengestelde belangen hebben. Het is de bedoeling dat het vastgestelde bedrag gunstig is voor de cliënt, aldus mr. Brugman.

Uiteindelijk zal er een zitting plaatsvinden. Voor de mondelinge behandeling zal mr. Brugman met de cliënt bespreken wat de normale gang van zaken is bij een dergelijke zitting. De cliënt wordt uitgenodigd om op een bespreking te komen en op deze wijze wordt de zitting voorbereid.

Ongeveer vier tot zes weken na de zitting wordt er een beschikking verwacht. De datum wordt in de digitale agenda genoteerd, zodat bijgehouden wordt wanneer de uitspraak binnen zal komen op het kantoor. Na ontvangst van de beschikking wordt deze gelezen door de advocaat en vervolgens besproken met de cliënt. Daarna besluiten cliënt en advocaat of een hoger beroepsprocedure rendabel is.

Werkwijze mr. Hagens

Allereerst zal er net als bij mr. Brugman een intakegesprek plaatsvinden. Verder zal dezelfde informatie gegeven worden.

Als de cliënt toestemming geeft voor een berekening, zal mr. Hagens beginnen met een bevestigingsbrief. In de brief verzoekt mr. Hagens om financiële gegevens, zoals benoemd bij paragraaf 2.1.1.

Voor zover de cliënt de gegevens heeft van de ex-partner, worden deze ook gevraagd. Vaak heeft de cliënt deze gegevens niet en dan wordt er een schatting gemaakt van de inkomsten van de wederpartij.

Na het ontvangen van voormelde gegevens wordt de berekening inzake kinderalimentatie gemaakt. Deze berekening wordt handmatig gemaakt. Het programma Split wordt niet bij de berekening van kinderalimentatie gebruikt door mr. Hagens, alleen met partneralimentatie. Indien de berekening handmatig wordt gemaakt, is bekend waar de bedragen vandaan komen en is de bedragen zijn dan ook makkelijker uit te leggen.

Eerst wordt de behoefte berekend aan de hand van de behoeftetabel. Voorts wordt de draagkracht berekend aan de hand van de draagkrachttabel. Bij een hogere woonlast wordt er gerekend met de hogere woonlast in plaats van het forfaitaire bedrag. Het forfaitaire bedrag is geplaatst in de draagkrachtvergelijking. De hogere woonlast dient wel redelijk te zijn. Vervolgens wordt een draagkrachtvergelijking gemaakt door mr. Hagens.

Een handmatige berekening is terug te vinden in bijlage 4. Er wordt bij de berekening opgemerkt dat de zorgkorting niet op correcte wijze, volgens de Tremanormen, is berekend. De zorgkorting is berekend aan de hand van het percentage x de draagkracht. In de Tremanormen is aangegeven dat de zorgkorting wordt berekend aan de hand van het percentage x de behoefte. Het percentage van de zorgkorting is opgenomen in de Tremanormen en het percentage komt aan bod in paragraaf 2.3.2.

Daarna wordt de berekening met de cliënt besproken, inclusief de vraag of de cliënt met het bedrag naar de rechter wil.

Indien mr. Hagens en de cliënt van oordeel zijn dat zij een procedure bij de rechtbank starten, wordt er een verzoekschrift opgesteld. Het verzoekschrift wordt ter beoordeling aan de cliënt voorgelegd en bij akkoord wordt het verzoekschrift verzonden naar de rechtbank. In de meeste gevallen heeft de wederpartij een andere advocaat en de stukken zullen dan ook worden verzonden aan die advocaat.

De financiële stukken worden dan ook met het verzoek verstuurd. De inkomensgegevens worden door mr. Hagens als standaard bijgevoegd. De gegevens betreffende de woonlast worden alleen als productie toegevoegd indien het noodzakelijk is. De woonlast staat namelijk al opgenomen in de Tremanormen. Normbedragen hoeven niet te worden onderbouwd, alleen als van de normbedragen wordt afgeweken, volgens mr. Hagens. Uiteraard wordt bij het verzenden van het verzoekschrift rekening gehouden met het Procesreglement Alimentatienormen.

Bij een alimentatieprocedure staat vaak in de beschikking dat de datum van indiening van het verzoek bepalend is voor de vaststelling van kinderalimentatie. Er zit een standaard referteverklaring bij het procesreglement, maar mr. Hagens is voorstander van een gezamenlijk verzoek. Met de referteverklaring wordt het verzoek bij kinderalimentatie namelijk niet versneld, omdat de datum van het verzoekschrift bepalend is.

Eventueel kan de cliënt een hoger beroepsprocedure starten. Mr. Hagens bekijkt of de deze procedure rendabel is.

Meestal is het niet lonend en wordt er geen hoger beroepsprocedure geadviseerd. De rechter kijkt meestal maar op een aantal punten af van de zelfgemaakte berekening, aldus mr. Hagens. De uitspraak van het hof zal dus niet aanzienlijk verschillen met het vastgestelde bedrag door de rechtbank.

De niet besproken handelingen van mr. Hagens komen overeen met de werkwijze van mr. Brugman.

De werkwijze van mr. Brugman en mr. Hagens verschillen op een aantal punten. De berekening wordt door mr. Brugman gemaakt middels het programma Split. Daarentegen maakt mr. Hagens een handmatige berekening.

Verder is mr. Brugman voorstander van een referteverklaring en mr. Hagens is voorstander van een gezamenlijk verzoek.

§ 2.2. Juridisch kader

Kinderalimentatie is in de wet beperkt geregeld. In deze paragraaf wordt ingegaan op relevante wetsartikelen voor het onderzoek. Levensonderhoud wordt in afdeling 17 van het BW geregeld. Ouders zijn verplicht tot het verstrekken van levensonderhoud van de minderjarige kinderen op grond van art. 1:392 lid 1 BW. Minderjarige kinderen hebben de leeftijd van achttien jaar nog niet bereikt, blijkens art. 1:233 BW.

Jongmeerderjarigen hebben een leeftijd tussen de achttien en eenentwintig jaar. Ouders zijn verplicht om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarigen volgens artt. 1:392 jo 1:395a lid 1 BW. Er dient dan wel sprake te zijn van behoefte van de jongmeerderjarigen. Er is sprake van behoefte, indien een persoon onvoldoende eigen middelen heeft om te voorzien in het eigen levensonderhoud en deze middelen ook in redelijkheid niet kan verwerven.¹³

Als een jongmeerderjarige gaat trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaat, dan vervalt de onderhoudsplicht van de ouders niet automatisch.¹⁴ De partner van de jongmeerderjarige is naast de ouders onderhoudsplichtig. Hierbij is het van belang dat de onderhoudsplicht van de partner van de jongmeerderjarige van een hogere rangorde is dan die van de ouder. Als de partner van het kind voldoende inkomsten heeft om in de behoefte van het kind te voorzien, vervalt de onderhoudsplicht van de ouder.

Stiefouders hebben een verplichting om gedurende het huwelijk of geregistreerd partnerschap te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding van kinderen blijkens art. 1:395 BW. Hetzelfde geldt voor de verplichting tot levensonderhoud en studie, gelet op art. 1:395a lid 2 BW. De advocaten van B&H Advocaten dienen dus rekening te houden met de draagkracht van de nieuwe partner van de ouder. In paragraaf 2.4 wordt informatie gegeven over de nieuwe, samenwonende partner van de ouder.

Bij de bepaling van de kinderalimentatie wordt enerzijds rekening gehouden met de behoefte van de onderhoudsgerechtigde en anderzijds met de draagkracht van de onderhoudsplichtige, ingevolge art. 1:397 lid 1 BW. Zijn er meerdere personen verplicht tot het verstrekken van levensonderhoud, dan is ieder van hen verplicht een deel van het bedrag te voldoen blijkens art. 1:397 lid 2 BW.

Ouders zijn verplicht naar draagkracht te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding van hun minderjarige (stief)kinderen blijkens art. 1:404 lid 1 en 2 BW. Het is mogelijk dat een persoon verplicht is om aan meerdere personen levensonderhoud te verstrekken. Indien de draagkracht onvoldoende is om de bedragen volledig te verschaffen, hebben de (stief)kinderen die de leeftijd van eenentwintig jaren nog niet hebben bereikt voorrang boven alle andere onderhoudsgerechtigden, ingevolge de voorrangregel van art. 1:400 lid 1 BW. De mogelijkheid bestaat dus dat partneralimentatie vervalt indien er een nieuw (stief)kind wordt geboren.

Het alimentatiebedrag dient betaald te worden aan de ouder die het kind verzorgt en opvoedt of aan de jongmeerderjarigen zelf blijkens art. 1:408 lid 1 BW. Indien het bedrag niet betaald wordt, kan het LBIO worden ingeschakeld ingevolge art. 1:408 lid 2 BW. Het LBIO is een overheidsinstelling en verricht taken op het gebied van de inning van alimentatie.¹⁵

---

13 Hof 's-Hertogenbosch 30 oktober 2012, *FJR 2013/8 met annotatie van P. Dorhout*.

14 www.jurofoon.nl (zoek op: gehuwd kind).

15 www.lbio.nl (zoek op: advies en informatie).

De vastgestelde bedragen worden jaarlijks van rechtswege gewijzigd door een vast te stellen percentage op grond van art.1:402a lid 1 en 2 BW. Het percentage wordt vermeld in de Staatscourant en is voor 2016 vastgesteld op 1,3%.¹⁶ Bij beschikking wordt voormelde informatie verstrekt.

§ 2.3. Rapport Alimentatienormen versie 2016

Het Rapport bevat Tremanormen en deze normen worden bij de vaststelling van kinderalimentatie gehanteerd.¹⁷ Toepassing van de richtlijnen wordt aanbevolen door de Werkgroep alimentatienormen.¹⁸ Het Rapport is gecreëerd om meer rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te scheppen op het gebied van de berekening van de hoogte van de alimentatie.¹⁹ Halfjaarlijks worden deze Tremanormen aangepast. Het Rapport richt zich met name op de wettelijke maatstaven, de behoefte en de draagkracht. Hieronder wordt eerst de behoefte met bijbehorende aspecten besproken. Vervolgens wordt er ingegaan op de draagkracht met bijbehorende componenten.

§ 2.3.1. Behoefte

De Werkgroep alimentatienormen heeft in samenwerking met het NIBUD een systeem ontwikkeld voor het berekenen van de behoefte. Het systeem is gebaseerd op cijfers van het CBS. Ouders besteden een bepaald percentage van hun gezamenlijke inkomen aan de kinderen, blijktens onderzoek van het CBS. Voor de bepaling van de behoefte zijn de volgende gegevens nodig: het netto besteedbaar gezinsinkomen, de leeftijd van de kinderen en het aantal kinderen. Allereerst wordt er ingegaan op welke wijze de behoefte van kinderen wordt vastgesteld. Daarna wordt ingegaan op mogelijke afwijkingen van de behoefte.

Netto besteedbaar gezinsinkomen

De behoeftetabel, opgenomen in bijlage 5, geeft aan dat voor de berekening van de behoefte, het netto besteedbaar gezinsinkomen nodig is. Het betreft het inkomen van de ouders gezamenlijk gedurende de relatie.

Tenzij één van de ouders het gezamenlijke inkomen ten tijde van de relatie te boven gaat, dan wordt uitgegaan van het hogere inkomen.²⁰ Indien de ouders nog een relatie zouden hebben, zou het hogere inkomen ook van invloed zijn geweest op de behoefte van de kinderen.

Het gezamenlijke inkomen wordt vermeerderd met het kindgebonden budget. Daarentegen wordt het inkomen verminderd met drukkende belastingen en netto uitgaven inkomensvoorzieningen. Hierbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld de premie arbeidsongeschiktheidsverzekering.²¹

Het netto besteedbaar gezinsinkomen kan worden berekend aan de hand van de bruto of netto methode. Deze methodes zijn te vinden in paragraaf 6.2 en 6.3 van de Tremanormen.

Indien de ouders niet hebben samengeleefd, wordt de behoefte anders berekend. Eerst wordt gekeken naar het inkomen van de ene ouder en wordt de behoefte vastgesteld.

---

16 Staatscourant 10 november 2015, 39 055, p.1.

17 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.4.

18 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.4.

19 www.alimentatieplicht.com (zoek op: tremanormen).

20 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.6.

21 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.7.

Daarna wordt gekeken naar het inkomen van de andere ouder en wordt de behoefte vastgesteld. Van deze behoeften wordt het gemiddelde genomen.

Over het algemeen is het netto besteedbaar gezinsinkomen een discussiepunt bij partijen. Advocaten hebben dan ook een belangrijke functie bij dit discussiepunt. Na de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015, wordt de behoefte niet meer verminderd met het kindgebonden budget. De uitspraak komt terug in paragraaf 2.4. Uitspraken van de Hoge Raad zijn er om nageleefd te worden en dat is dan ook het advies aan de advocaten.

Tabelbedrag

Na het berekenen van het netto besteedbaar gezinsinkomen wordt er naar de leeftijd van de kinderen en het aantal kinderen gekeken. Aan de hand van het aantal kinderen, de leeftijd van de kinderen en tabel 1 van de behoeftetabel wordt het aantal kinderbijslagpunten bepaald.

Indien er meer dan vier kinderen zijn, worden de punten van de vier oudste kinderen opgeteld. Als er meer kinderen tot een huishouden behoren dalen de gemiddelde kosten per kind, blijkens onderzoek van het CBS. Bij de behoeftetabel wordt rekening gehouden met de kinderbijslag. De kinderbijslag is inkomensafhankelijk en elke ouder heeft recht op kinderbijslag. Het kindgebonden budget is niet in de tabel verwerkt, omdat deze bijdrage inkomensafhankelijk is.

Na het bepalen van de kinderbijslagpunten wordt het eigen aandeel van de ouders bepaald. Voor het bepalen van het eigen aandeel wordt gebruik gemaakt van tabel 2 van de behoeftetabel. Horizontaal wordt er gekeken naar het netto gezinsinkomen zoals berekend bij het kopje 'netto besteedbaar gezinsinkomen'. Verticaal wordt er gekeken naar het aantal kinderbijslagpunten. Het in de tabel af te lezen bedrag, is het bedrag dat de ouders per maand aan hun kind zouden moeten besteden.

Kortom, aan de hand van het aantal kinderen, de leeftijd van de kinderen en tabel 1 van de behoeftetabel, wordt het aantal kinderbijslagpunten bepaald. Vervolgens is het netto besteedbaar gezinsinkomen en tabel 2 van de behoeftetabel bepalend voor de behoefte van de kinderen.

Bijzondere kosten

De normale kosten zijn verwerkt in de behoeftetabel. Bij normale kosten moet worden geacht aan de posten: kleding, voeding, sport, ontspanning etc. Voorts blijkt, dat hogere uitgaven aan de ene uitgavenpost samengaan met lagere uitgaven aan een andere post.²² Correctieposten kunnen niet vereffend worden met andere kosten. Een aantal voorbeelden van bijzondere kosten zijn: kosten van een gehandicapt kind, kosten van topsport, privélessen, extra hoge schoolgelden en hoge oppaskosten voor een alleenstaande.²³

Indien er bijzondere kosten zijn, wordt bij de berekening rekening gehouden met deze kosten. De kosten worden opgeteld bij de uitgerekende behoefte.

Indien de advocaten cliënten hebben met bijzondere kosten, dienen zij de kosten op te tellen bij de behoefte. Er dienen stukken overlegd te worden, waaruit blijkt dat er extra kosten zijn.

---

22 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.8.
23 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.8.

Afwijkingen behoefte

In sommige gevallen wordt er afgeweken van de behoefte. Bijvoorbeeld indien het kind in het buitenland woont, indien het kind uithuisgeplaatst is, indien het kind jongmeerderjarig is of het kind een vervolgopleiding volgt.²⁴

Indien het kind in het buitenland woont, dient in de Europese Alimentatie Verordening gekeken te worden welk recht van toepassing is. Sommige rechters kijken naar de Big Mac Index, andere naar het woonlandbeginsel. De Big Mac index gaat ervan uit dat een Big Mac in elk land ongeveer even duur is, zodat er aan de hand van de vergelijking tussen de prijzen vastgesteld kan worden wat de waarde van een bedrag is als het wordt omgerekend.²⁵

Het woonlandbeginsel wordt bepaald aan de hand van de Bijlage van de Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012.

Indien het kind uit huis is geplaatst worden de kosten van de ouders beperkt tot de daadwerkelijk uitgaven.²⁶ De bijdrage die ouders betalen is geregeld in art. 8.2.1 van de Jeugdwet.

Jongmeerderjarigen (afwijking behoefte)

Voor jongmeerderjarigen, kinderen vanaf achttien tot eenentwintig jaar, geldt de behoeftetabel niet. Voor de jongmeerderjarigen zijn nog geen maatstaven ontwikkeld. Wel zijn ouders verplicht om in de kosten van levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarigen te voorzien, zoals reeds naar voren kwam bij het juridisch kader in paragraaf 2.2. Het advies voor de vaststelling van kinderalimentatie voor studerende jongmeerderjarigen is om aansluiting te zoeken bij de WSF-norm. De basis- en aanvullende beurs worden als behoefteverlagend beschouwd.²⁷ Voor niet-studerende jongmeerderjarigen wordt ook geadviseerd om aansluiting te zoeken bij de WSF-norm, maar de behoefte zal verminderd worden met de studiekosten en onderwijsbijdrage. De WSF-norm bestaat uit standaardbedragen. De bedragen worden verstrekt aan studerende jongmeerderjarigen. De hoogte van de WSF-norm is afhankelijk van de persoonlijke situatie.

Indien jongmeerderjarigen grievend gedrag vertonen ten opzichte van de onderhoudsplichtige ouder, kan de alimentatie worden gematigd. Uit de parlementaire geschiedenis van art. 1:399 BW blijkt dat de matigingsbevoegdheid toegepast kan worden, indien het kind de studie niet serieus volgt.

De advocaten dienen voor de berekening van alimentatie voor jongmeerderjarigen dus aansluiting te zoeken bij de WSF-norm. In paragraaf 2.4 wordt verder ingegaan op de vaststelling van kinderalimentatie bij jongmeerderjarigen.

§ 2.3.2. Draagkracht

Na het berekenen van de behoefte wordt de draagkracht van de ouders berekend. De draagkracht vormt het bedrag dat een onderhoudsplichtige wordt geacht te kunnen missen ten behoeve van de onderhoudsgerechtigde(n).²⁸ Voor de berekening van de draagkracht is het netto besteedbaar inkomen van beide ouders bepalend. Dit inkomen is

---

24 www.Split-online.nl (zoek op: behoefte).

25 www.Split-online.nl (zoek op: buitenland).

26 Hof Arnhem-Leeuwarden 13 januari 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:250.

27 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.9.

28 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.11.

een ander inkomen dan bij de berekening van de behoefte wordt gebruikt. Verder is er een draagkrachttabel ontwikkeld, zodat de draagkracht op eenvoudige wijze kan worden berekend. De kinderalimentatie wordt vastgesteld middels een draagkrachtvergelijking. Bovendien zal er bekeken worden of de niet-verzorgende ouder een zorgkorting kan verzilveren.

Netto besteedbaar inkomen

Bij het netto besteedbaar inkomen wordt er gekeken naar het inkomen van de ouders na het verbreken van de relatie. Het netto besteedbaar inkomen kan berekend worden aan de hand van de netto of de bruto methode.

Indien het inkomen lager is dan € 1.400,- bruto per maand, inclusief vakantietoeslag, dan wordt er uitgegaan van het netto inkomen. Het gaat dan om de netto methode.

Indien het inkomen hoger is dan € 1.400,- bruto per maand, wordt er uitgegaan van het bruto inkomen. Het gaat dan om de bruto methode.

Voor de netto en bruto methode zijn modellen ontwikkeld. Deze modellen zijn te vinden in paragrafen 6.2 en 6.3 van het Rapport alimentatienormen versie 2016.

Over het algemeen is het netto besteedbaar inkomen, even als het netto besteedbaar gezinsinkomen, een discussiepunt bij partijen. Advocaten hebben een belangrijke rol bij dit discussiepunt.

Bijstandsnorm en relevante lasten

Bij de berekening van de draagkracht wordt rekening gehouden met de bijstandsnorm. De ouder heeft ten minste het bestaansminimum nodig om zichzelf te onderhouden.²⁹ In dat kader wordt er rekening gehouden met artt. 21 t/m 24 PW. Deze artikelen hebben betrekking op de bijstandsnorm van verschillende groepen. Verder adviseert de Werkgroep alimentatienormen om geen rekening te houden met de kostendelersnorm van art. 22a PW.

Verder wordt er, naast de bijstandsnorm, rekening gehouden met relevante lasten. Als voorbeelden worden genoemd: de premie ZVW, de aflossingen op schulden en de herinrichtingskosten. Deze lasten zijn verwerkt in de draagkrachttabel.

Draagkrachtberekening

Voor het berekenen van de draagkracht is een draagkrachttabel ontwikkeld, te vinden in bijlage 6. De draagkrachttabel houdt op forfaitaire wijze rekening met de volgende redelijke kosten van levensonderhoud van de onderhoudsplichtigen:³⁰

- een redelijke netto woonlast van 30% van het netto inkomen.
- een bedrag van € 890 voor de kosten van levensonderhoud, dat als volgt is opgebouwd:

O Bijstandsnorm	€ 973
O Wooncomponent	-/- € 229
O Ziektekosten	€ 135
O Ziektekostencomponent	-/- € 39
O Onvoorzien	<u>€ 50</u>
O Totaal	€ 890

---

29 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.11.
30 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.13.

Er wordt een minimumbedrag van € 25,- per kind en € 50,- voor twee of meer kinderen vastgesteld, als de ouder minder verdient dan € 1.300,-.³¹

Het invullen van deze tabel is eenvoudig, aangezien alleen het netto besteedbaar inkomen bekend hoeft te zijn. Zoals eerder vermeld, is het berekenen van het netto besteedbaar inkomen meestal een discussiepunt tussen partijen. De wooncomponent kan ook voor discussie zorgen en komt aan de orde in paragraaf 2.4.

Draagkrachtvergelijking

Een draagkrachtvergelijking is alleen nodig indien de draagkracht de hoogte van de behoefte overstijgt. Ter beoordeling van ieders aandeel wordt van de ouders, en indien van toepassing een stiefouder, een draagkrachtvergelijking gemaakt.³² De onderhoudsplicht van stiefouders wordt besproken in paragraaf 4.9. Nadat de draagkracht is bepaald, kan er een draagkrachtvergelijking worden gemaakt. De verdeling van de kosten over beide ouders kan dan berekend worden volgens de formule: (ieders draagkracht / totale draagkracht) x de behoefte.³³

Zorgkorting

Bij de vaststelling van de kinderalimentatie wordt er rekening gehouden met het verblijf van de kinderen. Er wordt gekeken naar de feitelijke zorgverdeling. Als vuistregel worden de zorgkosten uitgedrukt in een percentage van de behoefte, wat de volgende zorgkorting oplevert:³⁴

15% bij gedeelde zorg op gemiddeld 1 dag per week

25% bij gedeelde zorg op gemiddeld 2 dagen per week

35% bij gedeelde zorg op gemiddeld 3 dagen per week.

Opmerking hierbij is dat de zorgkorting alleen verzilverd kan worden indien er voldoende draagkracht is om in de behoefte van het kind te voorzien.

De advocaten van B&H Advocaten zijn bekend met deze zorgkorting en geven in de interviews aan dat zij op een creatieve wijze omgaan met de zorgkorting.

Kortom, de draagkracht wordt berekend aan de hand van het netto besteedbaar inkomen. Het inkomen wordt ingevuld in de draagkrachttabel en dat gebeurt voor beide ouders. Er wordt vervolgens een draagkrachtvergelijking gemaakt, zodat berekend wordt welk bedrag de onderhoudsplichtige verschuldigd is aan kinderalimentatie. Voorts wordt er bekeken of er een zorgkorting is voor de niet-verzorgende ouder. De zorgkorting kan alleen verzilverd worden als de draagkracht voldoende is om in de behoefte te voorzien.

§ 2.3.3. Uitzonderingen

Er zijn vijf mogelijke afwijkingen opgenomen in het rapport: inkomensverlies, extra lasten, aanvaardbaarheidstoets, schuldsanering en langdurige zorg. Deze zorg valt vanaf januari 2015 onder de Wlz in plaats van AWBZ.³⁵ Hieronder worden de uitzonderingen besproken.

---

31 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.14.

32 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.15.

33 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.15.

34 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.16.

35 www.rijksoverheid.nl (zoek op: Wet langdurige zorg).

Inkomensverlies

Bij eigenhandig veroorzaakt inkomensverlies wordt er gekeken of de onderhoudsplichtige redelijkerwijs het oorspronkelijke inkomen kan werven en of dit verwerven ook van hem kan worden gevegd. Worden beide vragen bevestigend beantwoord, dan wordt uitgegaan van het voormalige inkomen. Worden één of beide vragen ontkennend beantwoord, dan hangt het af van de omstandigheden van het geval.

De rechter bekijkt bij inkomensverlies of er sprake is van verwijtbare inkomensdaling.³⁶ Er is sprake van verwijtbaar inkomensverlies als de onderhoudsplichtige zich had moeten onthouden van de gedragingen, gelet op de belangen van de alimentatiegerechtigde.³⁷ Opmerking is dat het inkomen minimaal 90% van de bijstandsnorm dient te zijn. Indien een wederpartij dus minder inkomsten heeft, kunnen de advocaten aandragen dat er sprake is van verwijtbare inkomensdaling.

Extra lasten

Er wordt rekening gehouden met niet vermijdbare en niet verwijtbare lasten, zoals betalingen in verband met de restschuld voor de voormalige echtelijke woning of andere (huwelijkse) schulden.³⁸ De bijstandsnorm en relevante lasten worden vermeerderd met de extra lasten. Met de berekening van de draagkracht zal er rekening worden gehouden met de extra lasten.

Aanvaardbaarheidstoets

De aanvaardbaarheidstoets kan worden toegepast als er onvoldoende rekening is gehouden met alle omstandigheden van de onderhoudsplichtige. De omstandigheden dienen wel onderbouwd te worden met stukken.³⁹

Schulden, lasten of een lager inkomen dan € 1.275,- kan lijden tot een onaanvaardbare situatie.⁴⁰ Dat is het geval als de ouder:

- 1) bij de vast te stellen bijdrage niet meer in de noodzakelijke kosten van bestaan kan voorzien, of
- 2) minder dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm overhoudt, na vermindering van de lasten op zijn inkomen.

Voorts wordt gekeken of de schulden verwijtbaar en vermijdbaar zijn.

Er is sprake van verwijtbare lasten indien de onderhoudsplichtige de lasten moest voorkomen, gelet op de belangen van de onderhoudsgerechtigde.

Er is sprake van vermijdbare lasten als de mogelijkheid tot herstel bestaat of de onderhoudsplichtige zich kan bevrijden van de last of er een regeling getroffen kan worden voor de last.

Een beroep op de aanvaardbaarheidstoets is succesvol als de lasten verwijtbaar en niet vermijdbaar zijn en er wordt voldaan aan de eerder vermelde twee punten.

Een beroep op de aanvaardbaarheidstoets wordt in de meerderheid van de gepubliceerde uitspraken afgewezen.⁴¹ De advocaten kunnen dus in zeldzame situaties een beroep doen op de aanvaardbaarheidstoets.

---

36 www.vzbadvocaten.nl (zoek op: inkomensverlies).

37 www.vzbadvocaten.nl (zoek op: inkomensverlies).

38 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.48.

39 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.49.

40 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.49.

41 www.dejongmoons.nl (zoek op: aanvaardbaarheidstoets).

Schuldsanering

Indien op een alimentatieplichtige de wettelijke schuldsanering van toepassing is, kan de alimentatieplichtige de rechter-commissaris verzoeken om een vaststelling van het VTLB. De onderhoudsplichtige mag het verzoek indienen als er een te kort is om in de behoefte van kinderen te voorzien.⁴² Indien het verzoek wordt afgewezen, wordt geadviseerd om de kinderalimentatie op nihil te stellen tijdens de schuldsanering.

Langdurige zorg

Een onderhoudsplichtige die verpleegd wordt in een instelling voor langdurige zorg is daarvoor een eigen bijdrage verschuldigd.⁴³ Onder omstandigheden wordt er rekening gehouden met deze eigen bijdrage. Het advies van de Werkgroep alimentatienormen is om het netto besteedbaar inkomen te verminderen met de noodzakelijke lasten en de eigen bijdrage.⁴⁴

§ 2.4. Jurisprudentie

Voor de berekening van kinderalimentatie zijn er verschillende componenten, zoals in paragraaf 2.3 omschreven. Rechters oordelen bij deze componenten niet altijd op dezelfde wijze. In sommige gevallen wordt er van de Tremanormen afgeweken. Hieronder zijn verschillende componenten opgenomen met recente uitspraken van rechters. De huidige systematiek van de berekening van kinderalimentatie komt op deze wijze duidelijk naar voren.

Behoeftte jongmeerderjarigen

Arnhem-Leeuwarden

Ouders behouden hun onderhoudsplicht ten aanzien van jongmeerderjarigen. Het hof heeft de behoefte van de jongmeerderjarige vastgesteld aan de hand van de WSF-norm. Bij die vaststelling zijn de basisbeurs en de aanvullende beurs in mindering gebracht, zoals ook omschreven wordt in de Tremanormen.

In aanvulling hierop wordt door het hof bepaald dat loon uit een bijbaan van de minderjarige niet in mindering wordt gebracht, omdat deze inkomsten gering zijn.⁴⁵

Den Haag

Het hof Den Haag oordeelt op dezelfde wijze als het hof Arnhem-Leeuwarden. Zij oordelen namelijk dat de alimentatie niet wordt verminderd met de inkomsten van een bijbaan van de jongmeerderjarigen.⁴⁶

's-Hertogenbosch

Het hof 's-Hertogenbosch heeft bepaald dat voor de vaststelling van de behoefte van de jongmeerderjarige in beginsel het normbedrag voor de studiefinanciering gebruikt dient te worden, tenzij er sprake is van een bijzondere situatie. Er is sprake van een zeldzame situatie indien de jongmeerderjarige een verstandelijke beperking heeft.⁴⁷

Er wordt dan gekeken naar een behoeftelijstje van de jongmeerderjarigen.⁴⁸

---

42 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.50.

43 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.51.

44 Werkgroep alimentatienormen, Rapport alimentatienormen versie 2016, Utrecht 2015 p.51.

45 Hof Arnhem-Leeuwarden 9 juli 2015, *ECLI:NL:GHARL:2015:5202*.

46 Hof Den Haag 24 februari 2016, *ECLI:NL:GHDHA:2016:438*.

47 Hof 's-Hertogenbosch 2 juli 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:2447*.

48 Hof 's-Hertogenbosch 10 maart 2016, *ECLI:NL:GHSHE:2016:914*.

Kortom, over de behoefte oordelen de rechters veelal gelijk. Het uitgangspunt bij de vaststelling van kinderalimentatie bij jongmeerderjarigen is, dat er naar de WSF-norm wordt gekeken. In bijzondere gevallen wordt er gekeken naar de daadwerkelijke behoefte van de jongmeerderjarigen.

Advies is dan ook om aansluiting te zoeken bij de WSF-norm, tenzij er sprake is van een bijzonder geval.

Draagkracht

Hoge Raad

Sinds 1 januari 2015 zijn de kindregelingen gewijzigd. Door de invoering van de WHK is het kindgebonden budget verhoogd. Daarnaast is de zogeheten alleenstaande ouderkop ingevoerd.⁴⁹ Rond deze kindregelingen waren veel onduidelijkheden tot de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015.

Vóór deze uitspraak oordeelde de rechtbank in Den Haag anders dan omschreven in de Tremanormen versie 2015.⁵⁰ Het idee achter de Tremanormen was juist om rechtseenheid te creëren, terwijl rechtbanken in gelijke gevallen niet hetzelfde oordeelden.⁵¹ De Tremanormen omschreven dat de behoefte verminderd diende te worden met het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop. Velen hebben de bepaling als onredelijk ervaren, omdat de behoefte soms geheel of voor een groot deel werd gedekt door het kindgebonden budget.⁵²

De rechtbank Den Haag week af van de Tremanormen. Zij oordeelden dat de kindgebonden kosten niet in mindering gebracht werden op de behoefte, omdat de situatie anders maatschappelijk onaanvaardbaar zou zijn.

De rechtbank Noord-Holland oordeelde dat de alleenstaande ouderkop niet in mindering werd gebracht op de behoefte.⁵³ Daarbij ging de rechter uit van de wetsgeschiedenis en sloot daarmee aan bij de rechtbank Den Haag.⁵⁴

De Hoge Raad heeft op 9 oktober 2015 een prejudiciële beslissing genomen en de uitspraak luidt als volgt:⁵⁵

“1. Bij de vaststelling van de door de ouders verschuldigde onderhoudsbijdrage voor hun minderjarige kinderen dienen het kindgebonden budget en de daarvan deel uitmakende alleenstaande ouderkop niet in aanmerking te worden genomen bij de bepaling van de behoefte van het kind, maar bij de berekening van de draagkracht van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt.

2. Er dient geen onderscheid te worden gemaakt tussen de alleenstaande ouderkop en het overige deel van het kindgebonden budget.”

In het begin zorgde de uitspraak voor onduidelijkheid. De vraag was of het kindgebonden budget bij het *inkomen* van de ontvangende ouder opgeteld dient te worden of bij de *draagkracht* van de ontvangende ouder.

De eerste methode is de aangewezen methode, blijktens latere uitspraken.⁵⁶

---

49 www.verder-online.nl (zoek op: WHK).

50 Rechtbank Den Haag 9 januari 2015, *ECLI:NL:RBDHA:2015:1129*.

Rechtbank Den Haag 12 februari 2015, *ECLI:NL:RBDHA:2015:1456*.

51 R. Van Coolwijk, *Is de "Haagsche lijn" wenselijk?* Kennisbank Split Online.p.3.

52 www.vanarkelfamilierecht.nl (zoek op: kindgebonden budget).

53 Rechtbank Noord-Holland 4 maart 2015, *ECLI:NL:RBNHO:2015:1704*.

54 Wet hervorming kindregelingen Kamerstukken, *Kamerstukken I 2012/13*, 33716, nr.3.p.8.

55 HR 9 oktober 2015, *EB2015/96*.

56 Hof Den Haag 28 oktober 2015, *ECLI:NL:GHDHA:2015:2995*.

Hof Den Haag 9 oktober 2015, (C/09/483086 / FA RK 15/1183, niet gepubliceerd).

Bovendien komt de eerste methode dichterbij de werkelijkheid. Voorbeelden van beide berekeningen zijn geplaatst in bijlage 7.

De Hoge Raad verandert sporadisch van mening en hanteert de eigen uitspraken. Lagere rechters nemen de uitspraken van de Hoge Raad meestal over.

Lagere rechters houden zich aan de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015. Bijvoorbeeld in twee uitspraken van het hof 's-Hertogenbosch van 10 maart 2016, de uitspraak van het hof Arnhem-Leeuwarden van 10 maart 2016, de uitspraak van het hof Amsterdam van 8 maart 2016.⁵⁷

Met deze uitspraak sluit de Hoge Raad aan bij het systeem van het WHK. De Tremanormen adviseren om het kindgebonden budget op te tellen bij het netto inkomen van de ouder die dat bedrag ontvangt.⁵⁸

Kortom, de draagkracht wordt door de rechters op dezelfde manier berekend. Advies is dan ook om het netto inkomen van de ontvangende ouder te vermeerderen met het kindgebonden budget en de eventuele alleenstaande ouderkop. Opmerking is om aan te tonen dat de ouder deze bijdragen ontvangt.

Stiefkind

Overijssel

De rechtbank oordeelt dat 'family life' tussen de nieuwe partner van de ouder en haar kinderen niet zorgt voor een onderhoudsverplichting. Op de samenwonende partner rust geen wettelijke onderhoudsverplichting. Wettelijke onderhoudsplicht gaat voor morele verplichting.⁵⁹

's-Gravenhage

In een opmerkelijk zaak voor het hof Den Haag oordeelde het hof dat het onderscheid tussen de gehuwde stiefouder en de nieuwe partner, die samenleeft met de verzorgende ouder, niet meer van deze tijd is en mogelijk in strijd is met art. 8 EVRM.⁶⁰ Afhankelijk van de (nauwe persoonlijke) band tussen de samenwonende partner van de ouder en de kinderen, behoort een onderhoudsplicht voor de ongehuwde partner tot de mogelijkheden.⁶¹

Hoge Raad

Op grond van een uitspraak van de Hoge Raad wordt er geen rekening gehouden met de kosten die de nieuwe, samenwonende partner voor de stiefkinderen betaalt. De onderhoudsplicht van de samenwonende partner wordt namelijk gezien als een morele onderhoudsverplichting en is wettelijk gezien niet verplicht.⁶²

Kortom, rechters oordelen anders bij de onderhoudsplicht van de samenwonende partner. In de meeste uitspraken wordt aangesloten bij de wettelijke bepaling van art. 1:395 BW. Dus als een ouder samenwoont met een nieuwe partner, bestaat er geen wettelijke onderhoudsverplichting. Het hof Den Haag heeft gesteld dat deze wettelijke bepaling

---

57 Hof 's-Hertogenbosch 10 maart 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:909.

Hof 's-Hertogenbosch 10 maart 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:914.

Hof Arnhem-Leeuwarden 10 maart 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:2132.

Hof Amsterdam 8 maart 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:846.

58 www.aliment.nl (zoek op: Aliment 2016).

59 Rechtbank Overijssel 20 april 2015, ECLI:NL:RBOVE:2015:3258.

60 www.jurofoon.nl (zoek op: ECLI:NL:GHDHA:2014:943).

61 www.jurofoon.nl (zoek op: ECLI:NL:GHDHA:2014:943).

62 www.anderzadvocaten.nl (zoek op: kinderalimentatie aanpassen nieuwe partner).

HR 12 februari 2014, ECLI:NL:PHR:2014:73.

mogelijk in strijd is met art. 8 EVRM. In latere uitspraken, zoals het oordeel van de rechtbank Overijssel, wordt toch weer aansluiting gevonden bij art. 1:395 BW. Het advies aan de advocaten is dan ook om aansluiting te zoeken bij het oordeel van de Hoge Raad, aangezien uitspraken van de Hoge Raad gevolgd dienen te worden.

Aanvaardbaarheidstoets schulden

Zoals al eerder vermeld, wordt in de meeste gevallen een beroep op de aanvaardbaarheidstoets afgewezen, aangezien kinderalimentatie een hoge prioriteit heeft. Wil een beroep op de aanvaardbaarheidstoets slagen, dient er voldaan te zijn aan de cumulatieve voorwaarden van de Tremanormen, als benoemd in paragraaf 2.3.3.

Arnhem-Leeuwarden

In uitzonderlijke gevallen wordt er uitgesproken dat er sprake is van niet vermijdbare en niet verwijtbare lasten.⁶³ De onderhoudsplichtige maakte namelijk kosten om contact te behouden met de kinderen.

's-Hertogenbosch

Een beroep op de aanvaardbaarheidstoets is succesvol, indien er huwelijkse schulden zijn. De rechter bekijkt dan vaak of er regelingen kunnen worden getroffen met betrekking tot de schulden. De schulden dienen vóór de totstandkoming van de alimentatieverplichting tot stand zijn gekomen en de schulden behoren niet onnodig te zijn gemaakt.⁶⁴

Hoge Raad

Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad dient bij het bepalen van de draagkracht rekening te worden gehouden met alle schulden van de onderhoudsplichtige. Ook met schulden waarop niet wordt afgelost. Weliswaar kan de rechter redenen aanwezig achten om in afwijking van deze hoofdregel aan bepaalde schulden geen of minder gewicht toe te kennen. Als de rechter afwijkt van de hoofdregel, dient de rechter het oordeel te motiveren (vgl. onder meer HR 14 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:627, NJ 2014/169).⁶⁵

De gevallen wanneer geen rekening wordt gehouden met de schulden zijn: de schulden die onnodig zijn aangegaan, de schulden waarvan de mogelijkheid bestaat om af te lossen of de schulden waarvan de mogelijkheid bestaat om een betalingsregeling te treffen.

Kortom, in de meeste gevallen wordt een beroep op de aanvaardbaarheidstoets niet gehonoreerd. Er wordt bekeken of er een regeling getroffen kan worden met betrekking tot de schulden en op welke wijze deze schulden zijn ontstaan. Kinderalimentatie heeft een hoge prioriteit en veelal wordt er dan geen rekening gehouden met schulden.

Woonlasten

In de draagkrachttabel is er rekening gehouden met een redelijke netto woonlast van 30% van het netto inkomen van de ouder. In sommige gevallen kan er van het percentage afgeweken worden, doordat de daadwerkelijke woonlast verschilt van de forfaitaire woonlast. De jurisprudentie geeft een wispelturig beeld als er lagere woonlasten zijn dan de forfaitaire woonlasten in de tabellen. In beginsel worden de Tremanormen gevolgd en in uitzonderingsgevallen wordt van deze normen afgeweken.⁶⁶

---

63 Hof Arnhem-Leeuwarden 1 maart 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:1857.

64 Hof 's-Hertogenbosch 19 februari 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:578.

HR 11 juli 2008, NJ 2008, 402.

65 HR 9 januari 2015, ECLI:NL:HR:2015:40.

66 HR 24 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:3658 (concl. A-G L.A.D. Keus).

Amsterdam

Het hof Amsterdam houdt rekening met de werkelijke, hogere woonlasten van de onderhoudsplichtige.⁶⁷ De onderhoudsplichtige heeft in de casus rekening gehouden met de onderhoudsgerechtigde. Bovendien zijn de woonlasten niet bovenmatig ten aanzien van zijn inkomen.

Arnhem-Leeuwarden

Het hof Arnhem-Leeuwarden heeft besloten dat er geen aanleiding bestaat om af te wijken van de forfaitaire tabel, indien de woonkosten lager zijn dan de forfaitaire woonlasten.⁶⁸ De Tremanormen zijn er om gevolgd te worden.

's-Hertogenbosch

De onderhoudsplichtige voert bij het hof 's-Hertogenbosch aan dat hij dubbele woonlasten heeft en meer kosten maakt dan zijn verwerkt in de forfaitaire tabel. Het hof houdt rekening met de hogere kosten, zoals staat omschreven in de Tremanormen.

's-Gravenhage

Het hof Den Haag heeft bepaald dat lagere woonlasten dienen te prevaleren boven de forfaitaire norm.⁶⁹ Het hof let op het belang van een kind bij de vaststelling van de kinderalimentatie. Advocaat-generaal van de Hoge Raad, mr. Keus, is van mening dat het hof deze beslissing heeft genomen vanwege het grote verschil tussen de werkelijke woonlasten en de forfaitaire woonlasten.⁷⁰

In sommige gevallen is de werkelijke woonlast hoger dan 30% van het netto inkomen. Indien de onderhoudsplichtige aannemelijk kan maken dat de werkelijke woonlasten noodzakelijk zijn, kan de rechter beslissen om rekening te houden met de werkelijke woonlast.⁷¹ Er kan gedacht worden aan gezinsuitbreiding. Er wordt geen rekening gehouden met de inburgeringskosten en medische kosten van de nieuwe partner, aangezien kinderalimentatie een hoge prioriteit heeft.

Kortom, indien er hogere woonlasten zijn, wordt meestal de hogere woonlast meegenomen in de berekening van de kinderalimentatie. De hogere woonlast moet wel noodzakelijk zijn en niet bovenmatig zijn ten aanzien van het inkomen. Indien er een lagere woonlast bestaat, oordelen de rechters verschillend.

Advocaten zijn verstandig genoeg om de daadwerkelijke woonlasten niet aan te tonen, indien de lasten lager zijn dan de verwerkte woonlasten in de forfaitaire tabel. Een lagere woonlast werd door het hof Arnhem-Leeuwarden niet meegenomen en bij het hof Den Haag werd de lagere woonlast wel meegenomen in de berekening. Advies is dan ook om de hogere woonlasten te verantwoorden en aan te dragen in de procedure. Verder dienen lagere woonlasten niet met het verzoek meegestuurd te worden. De forfaitaire woonlast wordt dan als uitgangspunt genomen.

---

67 Hof Amsterdam 2 juni 2015, *ECLI:NL:GHAMS:2015:2273*.

68 Hof Arnhem-Leeuwarden 9 februari 2016, *ECLI:NL:GHARL:2016:1046*.

Hof Arnhem-Leeuwarden 9 oktober 2014, *ECLI:NL:GHARL:2014:8586*.

69 Hof 's-Gravenhage 13 november 2013, *ECLI:NL:GHDHA:2013:4431*.

70 HR 24 oktober 2014, *ECLI:NL:HR:2014:3658* (concl. A-G L.A.D. Keus).

71 Hof Den Haag 21 maart 2016, *ECLI:NL:GHDHA:2016:709*.

Hoofdstuk 3   Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie

De initiatiefnemers stellen de volgende uitgangspunten voorop:⁷²

- de berekeningsmethodiek voor kinderalimentatie wettelijk verankeren;
- de berekening vereenvoudigen, zodat ouders zelf in staat zouden moeten zijn om de hoogte van de kinderalimentatie te berekenen;
- de alimentatieplicht voor ouders jegens hun kinderen verlagen van eenentwintig jaar naar achttien jaar, tenzij het kind studeert of naar school gaat. In het laatste geval wordt verlenging van de alimentatieplicht voorgesteld en wel van eenentwintig jaar naar drieëntwintig jaar;
- afschaffen financiële verplichting van stiefouders jegens hun stiefkinderen;
- financiële verplichtingen voor kinderen uit een eerdere relatie niet langer aanpassen indien er ook financiële verplichtingen ontstaan jegens kinderen uit een latere relatie;
- het opnemen van de verplichting om ouders een minimumbedrag te laten besteden aan het levensonderhoud van hun kinderen.

Het initiatiefvoorstel is ingediend bij de Tweede Kamer door Tweede Kamerleden Jeroen Recourt en Ard van der Steur. De wet zal openbaar behandeld worden en vervolgens zal een debat plaatsvinden. Het is nog onbekend wanneer het wetsvoorstel wordt behandeld. Nadat de Tweede Kamer het wetsvoorstel heeft aangenomen, wordt het wetsvoorstel doorgestuurd naar de Eerste Kamer.

In deze kamer zal ook een debat plaatsvinden. Nadat het wetsvoorstel wordt aangenomen, dienen de koning en ministers nog een handtekening te zetten onder het wetsvoorstel. Tot slot zal het wetsvoorstel in het Staatsblad worden geplaatst. De datum van het Staatsblad is bepalend voor de inwerkingtreding van de wet. Er dienen nog veel stappen gezet te worden, voordat het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie inwerking treedt en dus daadwerkelijk gevolgen heeft voor B&H Advocaten.

§ 3.1. Aanleiding

De initiatiefnemers stellen het belang van de kinderen voorop. Zij willen een eenvoudigere berekening voor kinderalimentatie, zodat ouders zelf een berekening kunnen maken en het bedrag ook kunnen accepteren. Het LBIO heeft veel verzoeken gehad om de vastgelegde kinderalimentatie te innen. De ouders betalen geen alimentatie, omdat zij de berekening niet begrijpen, volgens de initiatiefnemers.

Hieronder komen een aantal ontwikkelingen van het wetsvoorstel aan bod. Vervolgens wordt er ingegaan op een stappenplan, zodat duidelijk wordt hoe kinderalimentatie berekend zal worden aan de hand van het wetsvoorstel. Er wordt onderscheid gemaakt in verschillende componenten, zodat componenten makkelijk vergeleken kunnen worden.

§ 3.1.1 Grondslag

De grondslag willen de initiatiefnemers niet wijzigen en deze laten zoals het staat in art. 1:397 BW. Er wordt dus uitgegaan van de behoefte en de draagkracht, zoals blijkt uit paragraaf 2.2.

In beginsel wordt er gekeken naar de behoefte van het kind, zoals de behoefte gedurende het huwelijk was. De initiatiefnemers houden rekening met extra kosten van ouders na het verbreken van de relatie. Zij stellen daarom voor om de behoefte te beperken tot de totale draagkracht van de ouders, totdat de draagkracht van de ouders toeneemt.

---

⁷² www.vandiepen.com (wetsvoorstel herziening kinderalimentatie).

Het advies aan de advocaten is dan ook om rekening te houden met de extra gemaakte kosten door ouders bij het verbreken van de relatie.

§ 3.1.2 Minimumnorm

De minimumnorm is bedacht, omdat er altijd voor kinderen gezorgd dient te worden en deze verzorging kost geld. De minimumnorm geldt voor iedereen, ook voor bijvoorbeeld studenten en minderjarige ouders.⁷³ Art. 1:404 lid 2 BW zal aan de wet worden toegevoegd, waarin staat dat ouders verplicht zijn om bij te dragen in de kosten van het levensonderhoud van de kinderen. De hoogte van dit minimumbedrag staat in art. 4 van de AMvB en bedraagt € 50,-. Er wordt verwacht van ouders dat zij minimaal € 600,- per jaar dragen aan de kosten van levensonderhoud van hun kind.⁷⁴ Het minimumbedrag kan verhoogd worden als deze verhoging past in de dan geldende maatschappelijke ontwikkeling.⁷⁵ Indien een ouder echt geen draagkracht heeft, blijft dit een lastige kwestie.⁷⁶

§ 3.1.3 KART

Via een speciaal systeem op internet, KART kunnen ouders zelf de kinderalimentatie berekenen op een eenvoudige wijze. Het programma is geschikt voor ouders die:⁷⁷

- getrouwd, geregistreerd partners of samenwonend zijn;
- minder dan zes kinderen hebben, die allen jonger zijn dan achttien jaar;
- geen onderneming hebben;
- jonger zijn dan de AOW-leeftijd;
- geen financiële verplichtingen hebben vanwege een eerdere scheiding;
- een inkomen in Nederland ontvangen;
- een stabiel inkomen hebben.

AOW'ers, ouders met samengestelde gezinnen en ondernemers kunnen KART dus niet gebruiken. Deze groepen dienen dus hulp van een deskundige in te schakelen.

§ 3.1.4 Studerende jongmeerderjarigen

De alimentatieplicht voor ouders jegens hun kinderen wordt verlaagd van eenentwintig naar achttien jaar. Indien een kind studierend of schoolgaand is, wordt de leeftijd opgerekt naar drieëntwintig jaar. De initiatiefnemers hebben voor de leeftijd van drieëntwintig gekozen, omdat deze leeftijd aansluit bij de WSF-norm en het wenselijk is om jongmeerderjarigen niet te belasten met een procedure tijdens de opleiding. Het niveau van de studie speelt een rol bij de vaststelling van de hoogte van de kinderalimentatie. In art. 13 van de AMvB worden bepalingen opgenomen over de bijkomende kosten van de studie. De bijkomende kosten voor het mbo of een soortgelijke opleiding bedraagt € 156,- per maand. De bijkomende kosten voor het hbo of wo bedraagt € 242,- per maand. Gelet op de behoefte van de jongmeerderjarige en de draagkracht van de ouders kan de bijdrage gewijzigd worden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid.

De advocaten dienen dus aansluiting te zoeken bij de WSF-norm en de bijkomende kosten, zoals beschreven in art. 13 van de AMvB.

---

73 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.12.

74 www.alimentatiewijzer.nl (zoek op: aanpassing kinderalimentatie).

75 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.57.

76 www.froanahoff.com (zoek op: wetsvoorstel kinderalimentatie).

77 www.berekenkinderalimentatie.nl (zoek op: voor wie is KART?).

§ 3.1.5 Stiefouders

Bij het nieuwe wetsvoorstel zijn stiefouders niet meer onderhoudsplichtig. De initiatiefnemers gaan er namelijk van uit dat er twee onderhoudsplichtige zijn te weten:⁷⁸

- de ouders;
- de ouder die met een ander (niet-ouder) het gezag heeft;
- de ouder die het kind heeft verwerkt, ingevolge art. 1:394 BW.

De onderhoudsplichtige staan in de juiste volgorde om te voldoen aan de alimentatieplicht.

De wijziging heeft als gevolg dat er minder wijzigingsverzoeken zullen worden ingediend door de advocaten van B&H Advocaten. Bovendien zullen complexe situaties met betrekking tot samengestelde gezinnen verdwijnen.

§ 3.1.6 Kinderen later huwelijk

Een ouder kan een relatie krijgen met een nieuwe partner en uit deze relatie kan een kind worden geboren. Het krijgen van kinderen binnen een volgende relatie mag geen effect hebben op de kinderalimentatie van de kinderen uit de eerdere relatie, volgens de initiatiefnemers.⁷⁹ Bij het verbreken van de volgende relatie, wordt bij de draagkracht rekening gehouden met de eerder vastgestelde kinderalimentatie.

§ 3.1.7 Preferentie

Betaling van de achterstallige kinderalimentatie dient voorrang te krijgen boven andere schulden, naar mening van de initiatiefnemers.⁸⁰ De kinderen dienen voorrang te krijgen op andere schuldeisers. De onderhoudsplichtige mag niet onder het bestaansminimum komen. De preferentie zal geregeld worden in art.3:288 onderdeel c BW. De kinderalimentatievordering zal na de vordering op pand en hypotheek komen en na de voorrechten op bepaalde goederen, omschreven in art. 3:279 en 3:280 BW.⁸¹ Onduidelijk is wat de gevolgen zijn voor bestaande schuldeisers.

Een dergelijke preferentie zou ongewenste effecten kunnen hebben, zeker nu ouders zelf bedragen van kinderalimentatie kunnen vaststellen. Betalingen aan andere crediteuren kunnen dan worden gemanipuleerd.⁸² De advocaten behoren cliënten te attenderen op het gegeven dat het betalen van de kinderalimentatie voorrang heeft boven de schulden.

§ 3.1.8 Onwillige ouders

Om te voorkomen dat ouders opzettelijk het inkomen verlagen of het inkomen niet inzichtelijk maken zullen er twee wettelijke maatregelen worden opgenomen:

1) Verwijtbaarheidstoets: hiervan is sprake indien het inkomen verwijtbaar lager is op het moment van de vaststelling van de kinderalimentatie, ingevolge art. 1:400a lid 7 BW. Bijvoorbeeld vrijwillig ontslag, vrijwillig minder werken, waarbij de vrijgekomen tijd niet wordt geïnvesteerd in de opvoeding en verzorging van de kinderen of niet voldoende inspanning om het inkomen te herstellen.⁸³ Indien de ouder verwijtbaar minder inkomsten heeft, wordt er gekeken naar de inkomsten van zes maanden eerder.

---

78 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.19.

79 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.19.

80 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.21.

81 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.43.

82 Raad voor de Rechtspraak, *Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie*, Den Haag 11 september 2015.p.3.

83 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.22.

2) Sanctiebepaling: hiervan is sprake indien het inkomen onvoldoende inzichtelijk wordt gemaakt ten tijde van de vaststelling van de kinderalimentatie op grond van art. 1:405a BW. De kinderalimentatie wordt vastgesteld aan de hand van een maximumdraagkracht van €6.000,-, blijkens art. 14 van de AMvB. De andere ouder hoeft dan alleen nog het minimumbedrag van €50,- te voldoen. Indien beide ouders onvoldoende inzicht geven in het inkomen, dienen zij beide de helft van de behoefte van het kind te voldoen aan kinderalimentatie.

De advocaten van B&H Advocaten dienen de financiële stukken tijdens een procedure te verzenden, zodat de sanctiebepaling niet kan worden toegepast. Deze bepaling heeft ernstige gevolgen voor de cliënt.

§ 3.1.9 Wijzigingsgronden

De initiatiefnemers stellen wijzigingsgronden voor, zodat er minder procedures gevoerd zullen worden om de kinderalimentatie te wijzigen. De volgende wijzigingsgronden worden voorgesteld:

- 1) Het inkomen van één van de ouders wijzigt dusdanig, waardoor er een wijziging in de hoogte van de kinderalimentatie plaatsvindt.⁸⁴ Indien de ouder verwijtbaar minder inkomsten heeft, is er geen mogelijkheid tot wijziging. De hoogte van de kinderalimentatie wordt maximaal vastgesteld tot de hoogte van de eerder vastgestelde behoefte blijkens art. 5 AMvB.⁸⁵
- 2) Als de inkomsten wijzigen op grond van de winst uit een onderneming en het resultaat van werkzaamheden, ingevolge art. 3.8 IB onderscheidenlijk art. 3.94 IB.
- 3) Indien de verplichting van kosten in levensonderhoud en studie respectievelijk van de kosten van verzorging en opvoeding vervalt, ingevolge art. 1:395a dan wel art. 1:404 BW. Er bestaat dan de mogelijkheid voor de ouder om een hoger bedrag aan kinderalimentatie te betalen voor andere kinderen.
- 4) Indien er een structurele wijziging is met betrekking tot het verblijf van de kinderen. Ouders nemen het verblijf op in het ouderschapsplan, maar het verblijf kan wijzigen.
- 5) Het is denkbaar dat er wijzigingen optreden inzake de kindgebonden kosten.
- 6) Het kind kan zijn hoofdverblijf bij de andere ouder krijgen, waardoor bepaalde kindregelingen worden ontvangen door de andere ouder. Doordat het netto-inkomen wijzigt, kan de hoogte van de kinderalimentatie ook wijzigen.
- 7) Indien de ouders onvoldoende inzicht hebben gegeven in hun financiële gegevens en ze op een later moment alsnog inzicht geven in hun financiële gegevens, kan het reden zijn om de kinderalimentatie te wijzigen.
- 8) De rechter kan in uitzonderlijke gevallen het kinderalimentatiebedrag verminderen op grond van de hardheidsclausule. Er is sprake van zo'n geval, als het alimentatie-inkomen minus de onvermijdbare lasten en minus de te betalen kinderalimentatie lager is dan 90% van de bijstandsnorm.⁸⁶

De hardheidsclausule is in het wetsvoorstel op twee plaatsen te vinden, te weten in art. 1:395a lid 5 BW en art. 1:404 lid 6 BW. De hardheidsclausule geldt dus zowel voor de kosten tot levensonderhoud en studie als de kosten voor verzorging en opvoeding.

§ 3.1.10 LBIO

Het LBIO krijgt een adviserende taak. Ouders kunnen bij het LBIO terecht voor advies voor het berekenen van alimentatie en advies over een wijzigingsprocedure. Opmerking is

---

⁸⁴ Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.23.

⁸⁵ Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.58.

⁸⁶ Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.25.

dat het slechts om een advies gaat. De rechter bepaalt uiteindelijk de hoogte van de kinderalimentatie en bepaalt of er een mogelijkheid bestaat om de kinderalimentatie te wijzigen. De adviestaak zal in art. 1:408a BW worden geplaatst. Het LBIO zal de inning pas beëindigen als er geen achterstand meer is en er zes maanden regelmatig is betaald.⁸⁷

Het LBIO kan ook advies verstrekken aan advocaten. Als de advocaten informatie willen over de berekeningssystematiek aan de hand van het wetsvoorstel, kunnen zij informatie inwinnen bij het LBIO.

§ 3.1.11 Berekening bij beschikking

De initiatiefnemers stellen voor om de berekening aan de beschikking te hechten, zodat eenvoudig is te zien op welke wijze de kinderalimentatie is vastgesteld. De bepaling wordt opgenomen in art. 805 lid 3 Rv. Onderzoek van F. Fernhout heeft uitgewezen dat in meer dan 50% van de gevallen het niet lukt om de uitkomst puur op basis van de overwegingen te reproduceren.⁸⁸

De uitleg wordt voor advocaten wel makkelijker met de aangehechte berekening. Er wordt dan duidelijk welke gegevens de rechter heeft ingevuld.

§ 3.2. Rekensystematiek

Hieronder wordt de rekensystematiek uitgelegd. Er wordt onderscheid gemaakt in de verschillende componenten, zoals ook bij de Tremanomen is gedaan. Het stappenplan telt negen stappen. Het stappenplan is als volgt:⁸⁹

Behoefte

1. Berekenen van het gezamenlijk alimentatie-inkomen voor de scheiding (artikel 1: 400a BW). De initiatiefnemers hebben bij het inkomen zo min mogelijk willen afwijken van de Tremanormen.

Het alimentatie-inkomen is het inkomen dat wordt gebruikt om de alimentatie vast te stellen. Bij punt drie van het stappenplan komt het alimentatie-inkomen terug. Het inkomen wordt verminderd met de belastingen, zoals de inkomstenbelasting en de premie voor de zorgverzekering als in art. 14 Zvw.

Overheidsbijdragen behoren niet tot het inkomen, met uitzondering van de kinderbijslag en het kindgebonden budget.

2. Bepalen van de behoefte op basis van de behoeftetabel (artikel 1: 400b BW).

Voor de vaststelling van de behoefte, wordt er gekeken naar het alimentatie-inkomen, het aantal gezamenlijke kinderen en de behoeftetabel. De inkomsten van beide onderhoudsplichtige gedurende de relatie worden bij elkaar opgeteld.

De behoeftetabel zal geplaatst worden in artikel 5 van de AMvB. De initiatiefnemers gaan uit van een minimumbedrag van €50,- per ouder, blijkens art. 4 van de AMvB. Dit bedrag geldt voor alle kinderen gezamenlijk.⁹⁰ Er wordt uitgegaan van een maximum gezamenlijk alimentatie-inkomen van €6.000,-. Voor de behoeftepercentages wordt verwezen naar bijlage 8.

---

87 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.43.

88 www.Split-online.nl (zoek op: motivering alimentatiebeslissingen).

89 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.28.

90 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.38.

Draagkracht

3. Berekenen van het alimentatie-inkomen van iedere ouder na scheiding (artikelen 1:400a en 400c BW).

Voor de berekening van de draagkracht van elke ouder afzonderlijk, worden op het alimentatie-inkomen forfaitair de volgende lasten in mindering gebracht:⁹¹

1. Bijstandsnorm alleenstaand (inclusief vakantietoeslag en woontoeslag): € 961.
2. Woonlasten (ongeacht de werkelijke lasten): 33,3% van het alimentatie-inkomen minus het in de bijstand begrepen bedrag voor woonlasten (€ 230). Het percentage is vastgesteld aan de hand van gegevens van het CBS.
3. Premie ziektekostenverzekering (ongeacht de werkelijke lasten): € 95 minus het in de bijstand begrepen bedrag voor de premie ziektekostenverzekering (€ 39).
4. Pensioenlast (ongeacht de werkelijke lasten): 3,5% over het alimentatie-inkomen boven de franchise van € 1.400.

De kinderbijslag en het kindgebonden budget worden opgeteld bij de inkomsten van de ouder, bij wie het kind het hoofdverblijf heeft.⁹²

In het systeem KART wordt automatisch rekening gehouden met de kinderbijslag en het kindgebonden budget.

4. Bepalen van de draagkracht van iedere ouder op basis van de draagkrachttabel.

Bij de berekening van de draagkracht wordt er gekeken naar het alimentatie-inkomen van beide ouders afzonderlijk na de scheiding.

Bij de berekening van de draagkracht wordt er rekening gehouden met de kinderen uit een eerdere relatie. De draagkracht wordt verminderd met de kinderalimentatie van de kinderen uit de voorafgaande relatie.

De tabel inzake de draagkracht staat in art. 6 van de AMvB en deze tabel is opgenomen in bijlage 9.

5. Toetsen van behoefte aan de gezamenlijke draagkracht.

Indien de gezamenlijke draagkracht ontoereikend is om in de behoefte te voorzien, wordt de behoefte beperkt tot de draagkracht, ingevolge art. 7 van de AMvB.

Draagkrachtvergelijking

6. Bepalen van het door iedere ouder te dragen deel van de behoefte.

De ouder dient een minimumbedrag van €50,- te voldoen. Het bedrag wordt vermeerderd met het door iedere ouder te dragen deel in de resterende behoefte.

In bijlage 10 is een voorbeeld opgenomen van een draagkrachtvergelijking.

Kindgebonden kosten

7. Bepalen van de hoogte van de kindgebonden kosten (forfaitaire tabel) en door wie deze kosten worden voldaan (ouder, bij wie het kind staat ingeschreven in BRP of andere schriftelijke afspraak (ouderschapsplan)).

---

91 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.54.

92 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.14 en 15.

Kindgebonden kosten zijn de kosten die rechtstreeks samenhangen met het kind en los staan van het verblijf van het kind bij de ouders.⁹³ Er kan gedacht worden aan de kosten voor kleren, hobby, sport, oppas etc.

Wettelijk gezien worden deze kosten betaald door de ouder, bij wie het kind het hoofdverblijf heeft. Opmerking is dat ouders andere afspraken kunnen maken. Ouders dienen de afspraken inzake de kindgebonden kosten in het ouderschapsplan op te nemen blijkens het voorgestelde art. 815 lid 3 Rv.

Indien ouders schriftelijk afwijken, mag de uitkering in de kosten van verzorging en opvoeding niet lager zijn dan 90% van de uitkering, zoals deze op grond van de tabellen berekend zou worden.⁹⁴ De kindgebonden kosten staan in art. 9 van de AMvB en de tabel is opgenomen in bijlage 11.

Bij de berekening van de kindgebonden kosten wordt gebruik gemaakt van forfaitaire tabellen. Er wordt een onderscheid gemaakt in drie verschillende leeftijdscategorieën. De tabel is ontwikkeld aan de hand van een onderzoek door de RvR.⁹⁵

Verblijfskosten

8. Bepalen van de totale verblijfskosten en het deel dat hiervan door iedere ouder op basis van verblijf wordt voldaan (in rechterlijke uitspraak of in overeenkomst).

Het verblijfspercentage is gebaseerd op hoeveel nachten het kind verblijft bij de ouders. Indien ouders afspraken maken over het verblijf, dienen deze opgenomen te worden in het ouderschapsplan, ingevolge art. 815 lid 3 Rv. Voor het verblijf is een forfaitaire tabel opgenomen. Deze forfaitaire tabel is opgenomen in bijlage 12. Deze stap is niet van toepassing bij uitwonende meerderjarige kinderen.

Kinderalimentatie berekenen

9. Berekenen van de verschuldigde kinderalimentatie.

De kosten beschreven bij stap 7 en 8 worden in mindering gebracht op het door de ouder te dragen deel in de behoefte van het kind, ingevolge art. 11 AMvB. Deze negen stappen behoren tot het stappenplan. Een voorbeeld van de berekening van kinderalimentatie staat opgenomen in bijlage 13.

---

93 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, Kamerstukken II 2014/15, 34 154, nr. 3.p.16.

94 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, Kamerstukken II 2014/15, 34 154, nr. 3.p.39.

95 Wetsvoorstel herziening van het stelstel kinderalimentatie, Kamerstukken II 2014/15, 34 154, nr. 3.p.17.

Hoofdstuk 4 Verschillen Tremanormen en wetsvoorstel

In dit hoofdstuk komen de verschillen naar voren tussen de Tremanormen en het wetsvoorstel herziening kinderalimentatie. Achtereenvolgens wordt ingegaan op wetgeving, minimumnorm, deskundigen, behoefte, draagkracht, kindgebonden kosten, verblijfskosten, jongmeerderjarigen, stiefouders / samengestelde gezinnen, onwillige ouders en wijzigingsgronden. Bij dit hoofdstuk zijn ook de meningen van deskundigen verwerkt inzake de voorgestelde wijzigingen. Paragraaf 4.4 is voorzien van de noodzaak om professionals in te schakelen bij het maken van een alimentatieberekening. In elke paragraaf wordt per onderwerp eerst ingegaan op de Tremanormen. Daarna zal per kwestie het wetsvoorstel aan bod komen.

§ 4.1 Wetgeving

Tremanormen

Kinderalimentatie wordt berekend aan de hand van de behoefte en draagkracht op grond van art. 1:397 BW. Verder bieden de Tremanormen houvast aan de berekening van kinderalimentatie. De Tremanormen zijn geen wetgeving als bedoeld in art. 79 Wet RO en deze normen zijn dan ook niet bindend. Materieel doen de Tremanormen niet onder voor een AMvB, aangezien rechters zich houden aan de richtlijnen.⁹⁶

Wetsvoorstel

Met het wetsvoorstel hebben de initiatiefnemers als doel de berekening van de behoefte en de draagkracht wettelijk te verankeren. Zij willen het doel bereiken door de berekeningen stapsgewijs op te nemen in de wet en de AMvB. Beide rechtsbronnen vallen onder wetgeving zoals in art. 79 Wet RO. De wet en de AMvB zijn dus wel bindend.

Deskundigen delen verschillende meningen betreffende de wettelijke verankering van kinderalimentatie. De RvdR vindt een wettelijke basis wenselijk, zoals blijkt uit de adviesbrief.⁹⁷ De Bruijn-Lückers en Labohm zijn van mening dat het maken van wetgeving een taak is van de wetgevende macht en niet van de rechter, gelet op de Trias Politica.⁹⁸ Daarentegen betwijfelt de commissie van de Nederlandse Orde van Advocaten of een wettelijke basis wenselijk is. De rechter moet namelijk voldoende in staat zijn beslissingen op maat te nemen en de rechter dient de nodige flexibiliteit te kunnen betrachten. Wettelijke verankering kan deze flexibiliteit in de weg staan. Deze verankering heeft dus zijn voor- en nadelen.

Een wettelijke verankering van de berekening van kinderalimentatie zou weinig toegevoegde waarde hebben, aangezien rechters zich nu ook aan de Tremanormen houden. Met betrekking tot het bovenstaande zal er weinig verandering zijn in de werkwijze van B&H Advocaten.

§ 4.2 Minimumnorm

Tremanormen

In de Tremanormen is een minimumbijdrage voor kinderalimentatie opgenomen van € 25,- per kind en € 50,- voor twee of meer kinderen, ongeacht de draagkracht. In de Tremanormen wordt later aangegeven dat er een aanvaardbaarheidstoets van toepassing kan zijn. De vaststelling van kinderalimentatie kan namelijk leiden tot een onaanvaardbare situatie. Zoals besproken in paragraaf 2.3.3 en 2.4 wordt de aanvaardbaarheidstoets

---

96 B.M. Dijksterhuis, *Rechters normeren de alimentatiehoogte. Een empirisch onderzoek naar rechterlijke samenwerking in de Werkgroep Alimentatienormen (1975-2007)*, Leiden: Leiden University Press 2008, p.86.

97 Raad voor de Rechtspraak, *Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie*, Den Haag 11 september 2015, p.2.

98 M.L.C.C. de Bruijn-Lückers en A.N. Labohm, 'Herziening kinderalimentatie: noodzakelijk?', EB 2015/55.

slechts in uitzonderlijke gevallen toegepast. In de praktijk komt het maar zelden voor dat er geen kinderalimentatie wordt opgelegd.⁹⁹

Vóór de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015 kon het zijn dat de behoefte verminderd werd met het kindgebonden budget en/of de alleenstaande ouderkop. Indien er dan geen behoefte meer resteerde, bestond er geen aanleiding voor het opleggen van kinderalimentatie.¹⁰⁰

Wetsvoorstel

In het wetsvoorstel is een minimumbijdrage van € 50,- vastgesteld. In de praktijk zullen rechters rekening moeten houden met deze bijdrage. Het vernieuwde art. 1:404 lid 2 BW zal ouders verplichten om te voldoen aan het minimumbedrag voor de kinderen, ongeacht de draagkracht. Als deze bepaling niet wordt opgenomen en de niet-verzorgende ouder onvoldoende draagkracht heeft, zou de verzorgende ouder alle kosten van het kind dragen. De minimumnorm is daarom een ondersteuning voor de verzorgende ouder.¹⁰¹ De initiatiefnemers vinden het noodzakelijk om een hardheidsclausule op te nemen, zodat er van het wetsvoorstel kan worden afgeweken. De hardheidsclausule kan slechts in bijzondere omstandigheden worden toegepast. Een beroep op de hardheidsclausule wordt gehonoreerd als het alimentatie-inkomen met aftrek van de onvermijdbare lasten en de vastgestelde kinderalimentatie lager is dan 90% van de bijstandsnorm.

De RvdR heeft bedenkingen bij de invoering van de minimumbijdrage in combinatie met de hardheidsclausule, blijkens de adviesbrief.¹⁰²

Schuldenproblematiek kan ontstaan als kinderalimentatie wordt vastgesteld en er geen rekening wordt gehouden met de schulden van de onderhoudsplichtige. Volgens de RvdR kunnen aflossingsverplichtingen dus niet genegeerd worden.

De Tremanormen hanteren een minimumbijdrage van € 25,- per kind per maand tot een maximum van € 50,- voor twee of meer kinderen per maand. Het wetsvoorstel hanteert een minimumbijdrage van € 50,- voor de gezamenlijke kinderen per maand. In principe is er dus alleen een verschil met de minimumbijdrage als het gaat om de vaststelling van kinderalimentatie voor één kind. Het gaat dan om een verschil van € 50,-, aangezien beide ouders een minimumbijdrage dienen te voldoen. Bij de Tremanormen gaat het dan om 2 x € 25,- en bij het wetsvoorstel om 2 x € 50,-. De regel voor het toepassen van de hardheidsclausule wordt ook gehanteerd bij de aanvaardbaarheidstoets.

In de praktijk zou deze wijziging dus niet leiden tot een verandering, gelet op de uitspraken van het hof 's-Hertogenbosch van 7 mei 2015 en 28 mei 2015. De kans dat er geen kinderalimentatie wordt opgelegd is juist groter met de verhoging van het minimumbedrag. Het inkomen wordt namelijk verminderd met de vastgestelde alimentatie. Een voorbeeld van een berekening is opgenomen in bijlage 14.

§ 4.3 Deskundigen

In deze paragraaf wordt de mening van deskundigen gegeven over het wetsvoorstel.

Onder het begrip deskundigen wordt verstaan: personen, die veel ervaring hebben met het berekenen van kinderalimentatie.

De deskundigen geven hun mening inzake het voorgestelde programma KART en over de benodigde hulp van professionals.

---

99 Hof 's-Hertogenbosch 7 mei 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:1643*.

Hof 's-Hertogenbosch 28 mei 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:1953*.

100 www.verder-online.nl (zoek op:WHK).

101 H. Moons, *Hoofdlijnen Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie (uitgebreid)*, Kennisbank Split Online.

102 Raad voor de Rechtspraak, *Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie*, Den Haag 11 september 2015.p.2.

Tremanormen

Ouders weten vaak niet op welke wijze kinderalimentatie berekend moet worden en ouders hebben dan hulp van een deskundige nodig, zoals advocaten en rechters.¹⁰³

Advocaten gebruiken meestal programma's om de kinderalimentatie te berekenen, bijvoorbeeld de online alimentatierekenprogramma's Split en INA. Deze programma's zijn duur voor een enkele berekening en een training voor deze programma's wordt aangeraden.

Momenteel bestaan er een aantal gratis internettools, zoals alimentatiewijzer.nl, scheidingsinformatie.nl, DAS.nl, echtscheiding-wijzer.nl etc. Indien ouders zelf een berekening willen maken, kunnen zij gebruik maken van deze tools. De meeste ouders nemen een advocaat in de arm om kinderalimentatie vast te laten stellen bij de rechter. De internettools worden maar zelden gebruikt.

Wetsvoorstel

Met het programma KART, aanbevolen door de initiatiefnemers, kunnen ouders zelf een berekening maken. KART is ontwikkeld, zodat iedereen het programma kan gebruiken. Indien er wijzigingen optreden, kan het programma ook gebruikt worden. KART is gebruiksvriendelijk en eenvoudig, blijktens onderzoek.¹⁰⁴

De RvR geeft voor de berekening middels KART voorafgaand uitleg.¹⁰⁵ Bij die uitleg geven zij aan dat hulp ingeschakeld kan worden bij financieel echtscheidingsadviseurs, advocaten en mediators.

Het is nog maar de vraag of ouders op basis van KART de kinderalimentatie zelf kunnen berekenen.¹⁰⁶ Indien de ouders (onbewust) onjuiste gegevens invoeren, kan een onjuiste vaststelling van kinderalimentatie het gevolg zijn.

Personen met een eigen bedrijf of een DGA zullen altijd hulp nodig hebben van deskundigen, aangezien het alimentatie-inkomen lastig is te berekenen. Bij paragraaf 2.3.2 is aangegeven dat KART niet geschikt is voor ondernemers.

Indien de ouder niet beschikt over het inkomen van de ex-partner kan de ouder de berekening ook niet maken. Bovendien kan er onenigheid bestaan over de in te vullen bedragen.

Momenteel bestaan er al verscheidene tools en deze tools leiden tot discussies. Toch beoogt het wetsvoorstel om KART in te stellen. De nieuwe tool is aangepast op het wetsvoorstel, maar lijkt verder overbodig. Er wordt momenteel dan ook weinig gebruik gemaakt van internettools, omdat ouders hulp van deskundigen als gewenst beschouwen, zoals blijkt uit onderzoek. Bovendien moet er altijd ruimte zijn voor maatwerk. Als ouders hun scheiding via een internettool regelen en maar weinig gegevens invullen is er geen sprake van maatwerk.

Desalniettemin denken deskundigen dat de berekening van kinderalimentatie aan de hand van het voorstel niet eenvoudiger wordt.¹⁰⁷ Ook de Raad voor de Rechtspraak deelt deze twijfel.¹⁰⁸ Deze twijfel bestaat, omdat er meer stappen worden genomen aan de hand van het wetsvoorstel. Bovendien blijven de lastige onderdelen van de Tremanormen ook onderdeel uitmaken op basis van het wetsvoorstel.

---

103 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.5.

104 B.M. Dijksterhuis en M. Van Duijvenvoorde, *Samenvatting Kinderalimentatiesysteem Recourt/ Van Der Steur* Amsterdam: Lectoraat Legal Management juli 2013.p.4.

105 www.rechtwijzer.nl (zoek op: KART).

106 M.L.C.C. de Bruijn-Lückers en A.N. Lambohm, 'Herziening kinderalimentatie: noodzakelijk?', EB 2015/55.

107 Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, *Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie*, Nederlandse Orde van Advocaten.p.1.

M.L.C.C. de Bruijn-Lückers en A.N. Lambohm, 'Herziening kinderalimentatie: noodzakelijk?', EB 2015/55.

108 Raad voor de Rechtspraak, *Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie*, Den Haag 11 september 2015.p.2.

Adequate rechtshulp is noodzakelijk. Indien gehuwde respectievelijk geregistreerd partners uit elkaar gaan, zijn zij verplicht om naar de rechter te gaan. Bij beschikking kunnen zij de (kinder)alimentatie door de rechter vast laten stellen. Voor een alimentatieprocedure bij de rechtbank geldt een verplichte procesvertegenwoordiging, ingevolge art. 79 lid 2 jo art. 261 Rv. Wegens het ingrijpende karakter van een echtscheiding is professionele hulp bij de afhandeling van de echtscheiding noodzakelijk.¹⁰⁹ Kortom, een advocaat blijft onmisbaar bij het berekenen van kinderalimentatie.

§ 4.4 Behoeft

Tremanormen

De behoefte wordt berekend aan de hand van een aantal gegevens, blijkens paragraaf 2.3.1. Allereerst dient gekeken te worden naar het aantal kinderbijslagpunten. Deze punten worden vastgesteld aan de hand van een tabel. Daarvoor is de leeftijd van het kind bepalend. Indien er meerdere kinderen zijn, dient het puntenaantal bij elkaar opgeteld te worden.

Indien er meer dan vier kinderen zijn, worden de punten van de oudste vier kinderen bij elkaar opgeteld. Daarna wordt het eigen aandeel berekend middels een tabel. Hiervoor is het netto besteedbaar gezinsinkomen inclusief het kindgebonden budget en eventueel de alleenstaande ouderkop nodig. Dan wordt in de tabel bekeken wat het eigen aandeel bedraagt. De tabel toont de behoefte van alle kinderen gezamenlijk. Om de kosten per kind te berekenen, wordt het bedrag gedeeld door het aantal kinderen.

Wetsvoorstel

De initiatiefnemers stellen voor om de behoefte anders te berekenen, volgens paragraaf 3.2 (onder het kopje behoefte). Voor de berekening van de behoefte is het alimentatie-inkomen van belang en het aantal kinderen. Het alimentatie-inkomen wordt vastgesteld op basis van het gezamenlijk inkomen van de ouders gedurende de relatie.¹¹⁰ Wat het huidige systeem minder begrijpelijk maakt voor mensen, is vooral de wijze waarop het inkomen wordt bepaald.¹¹¹ Bij het wetsvoorstel blijft het ingewikkeld om het alimentatie-inkomen te berekenen. De leeftijd wordt niet meegenomen bij de bepaling van de behoefte. De leeftijd van de kinderen komt aan de orde bij de kindgebonden kosten. De leeftijdsgrenzen bij de kindgebonden kosten komen overeen met de leeftijdsgrenzen bij de behoefte aan de hand van de Tremanormen.

Momenteel zijn voor het berekenen van de behoefte een aantal gegevens van belang: het netto besteedbaar gezinsinkomen, het aantal kinderen en de leeftijd van de kinderen. In het wetsvoorstel wordt de behoefte vastgesteld door het alimentatie-inkomen en het aantal kinderen. Het berekenen van inkomen blijft ingewikkeld en bij deze berekening hebben advocaten een belangrijke functie. De leeftijd van de kinderen komt later aan bod, namelijk bij de kindgebonden kosten.

De behoefte van de kinderen is hoger bij het wetsvoorstel dan bij de Tremanormen als de ouders een lager inkomen hebben, gelet op bijlage 15.

De behoefte van de kinderen is lager bij het wetsvoorstel dan bij de Tremanormen als de ouders een hoger inkomen hebben, gelet op bijlage 15.

Met betrekking tot het bovenstaande is het mogelijk dat ouders met meer inkomsten een lager bedrag aan kinderalimentatie dienen te betalen aan de hand van het wetsvoorstel. Voor een verschil in de berekening wordt verwezen naar paragraaf 4.12.

---

¹⁰⁹ www.verder-online.nl (zoek op: TNO).

¹¹⁰ Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.26.

¹¹¹ Raad voor de Rechtspraak, *Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie*, Den Haag 11 september 2015.p.2.

§ 4.5 Draagkracht

Tremanormen

De Werkgroep alimentatienormen adviseert om de draagkracht te berekenen aan de hand van de draagkrachttabel. Er zijn twee tabellen opgenomen: een tabel tot de AOW-leeftijd en de andere tabel vanaf de AOW-leeftijd. Voor de berekening van de draagkracht zijn de draagkrachttabel en het netto besteedbaar inkomen van de ouders nodig, zoals omschreven in paragraaf 2.3.2.

De minimumdraagkracht is het netto besteedbaar inkomen tot € 1.300,-. Tot dit bedrag wordt een kinderalimentatie vastgesteld op € 25,- per kind per maand en € 50,- bij twee of meer kinderen per maand.

Wetsvoorstel

Het wetsvoorstel heeft een tabel ontwikkeld, waarvoor het alimentatie-inkomen nodig is. Het gaat om het alimentatie-inkomen van de ouders, zoals omschreven in paragraaf 3.2 (onder het kopje draagkracht).

Er is een minimum draagkracht tot € 1.000,-. Tot dit bedrag wordt een kinderalimentatie vastgesteld van € 50,- per maand.

De treden van de inkomens van het wetsvoorstel zijn ruimer, zodat er minder snel een wijziging van de kinderalimentatie zal voorkomen.

Het alimentatie-inkomen geeft veel onduidelijkheid volgens de adviescommissie van de Nederlandse Orde van Advocaten.¹¹² De RvdR deelt deze mening ingevolge de adviesbrief. Deskundigen, zoals advocaten, kunnen dan bemiddelen bij het berekenen van het alimentatie-inkomen.¹¹³

Meestal bestaat er discussie over het netto besteedbaar inkomen. Advocaten proberen een zo'n gunstig mogelijk alimentatiebedrag vast te stellen voor de cliënten. Bij het bepalen van het alimentatie-inkomen is hulp nodig van een deskundige, zoals een advocaat. Vooral bij het vaststellen van het inkomen van ondernemers.

§ 4.6 Kindgebonden kosten

Tremanormen

De kindgebonden kosten worden betaald door de ouder, bij wie het kind het hoofdverblijf heeft.

Wetsvoorstel

In het wetsvoorstel staat dat de kindgebonden kosten worden gedragen door de ouder, bij wie het kind volgens de BPR staat ingeschreven, tenzij ouders schriftelijk anders zijn overeengekomen.¹¹⁴

De kindgebonden kosten zijn opgenomen in een tabel, zodat discussie wordt vermeden. Voor ouders blijft onduidelijk hoe de forfaitaire tabellen tot stand zijn gekomen, vooral inzake de kindgebonden kosten.¹¹⁵

Door deze wijziging zal de werkwijze van de advocaten van B&H Advocaten niet veranderen. Bij een handmatige berekening dienen zij alleen een extra stap te doorlopen.

---

112 Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, *Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie*, Nederlandse Orde van Advocaten.p.2.

113 Raad voor de Rechtspraak, *Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie*, Den Haag 11 september 2015.p.2.

114 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.16.

115 B.M. Dijksterhuis en M. Van Duijvenvoorde, *'Samenvatting Kinderalimentatiesysteem Recourt/ Van Der Steur'* Amsterdam: Lectoraat Legal Management juli 2013.p.4.

§ 4.7 Verblijfskosten

Tremanormen

Sinds 2014 is de zorgkorting in het leven geroepen.¹¹⁶ De zorgkorting komt tot stand op basis van hoeveel dagen het kind bij de niet-verzorgende ouder verblijft. De zorgkosten worden aangeduid als een percentage van de behoefte. De zorgkorting wordt alleen verzilverd, indien ouders voldoende draagkracht hebben.

Wetsvoorstel

Het wetsvoorstel bekijkt hoeveel nachten per jaar het kind verblijft bij de ene ouder en bij de ander ouder. Bij de berekening van de hoogte van de kinderalimentatie wordt aan de hand van het wetsvoorstel rekening gehouden met de zorgverdeling. Indien er onvoldoende draagkracht is, wordt de behoefte gematigd tot de draagkracht en zal er in alle omstandigheden rekening worden gehouden met het verblijf.

Rob van Coolwijk, voorzitter van de vFAS, geeft aan dat het wetsvoorstel niet vernieuwend is ten aanzien van het verblijf. De Tremanormen en het wetsvoorstel houden rekening met de zorgverdeling. De percentages van de Tremanormen lopen uiteen van 15% tot en met 35% van de behoefte. Het wetsvoorstel geeft nauwkeurige percentages aan en de percentages lopen van 0% van de behoefte tot en met 50% van de behoefte.

Ter vergelijking:

Indien het kind één dag/nacht per week bij de niet-verzorgende ouder verblijft, wordt er een zorgkorting van 15% berekend. Het wetsvoorstel rekent dan met een verblijfspercentage van 14%.

Indien het kind twee dagen/nachten per week bij de niet-verzorgende ouder verblijft, wordt er een zorgkorting van 25% berekend. Het wetsvoorstel rekent dan met een verblijfspercentage van 29%.

Indien het kind drie dagen/nachten per week bij de niet-verzorgende ouder verblijft, wordt er een zorgkorting van 35% berekend. Het wetsvoorstel rekent dan met een verblijfspercentage van 45%.

Hoe meer dagen het kind bij de niet-verzorgende ouder verblijft, des te minder hoeft de niet-verzorgende ouder aan kinderalimentatie te betalen conform het wetsvoorstel.

Het bepalen van het percentage zorgt voor meer overleg tussen partijen, aangezien het aantal nachten over een jaar bekeken wordt. Indien ouders geen overleg hebben, blijft een advocaat onmisbaar.

§ 4.8 Jongmeerderjarigen

Tremanormen

Ouders zijn verplicht om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van hun kinderen tot eenentwintig jaar, ingevolge art. 1:395a BW. De Werkgroep alimentatienormen adviseert om voor deze kosten aansluiting te zoeken bij de WSF-norm. Rechters volgen de WSF-norm ook, blijktens onderzochte jurisprudentie in paragraaf 2.4.

Wetsvoorstel

Als gevolg van het wetsvoorstel wordt de leeftijd van eenentwintig jaar naar drieëntwintig jaar opgerekt, mits het kind scholier of studerend is. Er wordt niet bekeken of het kind inkomsten genereert. Indien het kind de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en het kind niet studerend dan wel schoolgaand is, zijn de ouders niet meer verplicht om bij te dragen

---

¹¹⁶ www.alimentatiewijzer.nl (zoek op: voorstel nieuwe regels).

in de kosten voor levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarige. Ook bij het wetsvoorstel wordt aansluiting gezocht bij de WSF-norm. Er ontstaat overigens wel onduidelijkheid als een kind op latere leeftijd, tussen de achttien en drieëntwintig jaar, alsnog besluit om te gaan studeren.¹¹⁷ In deze situatie zal de kinderalimentatie alsnog betaald dienen te worden aan de jongmeerderjarige, gelet op pagina 17 van de MvT. De initiatiefnemers achten het namelijk onwenselijk als een jongmeerderjarige tijdens de studie in een rechtszaak om een onderhoudsbijdrage zou moeten vragen.¹¹⁸ Een jongmeerderjarige zal maximaal vijf jaar recht hebben op kinderalimentatie. Als een jongmeerderjarige besluit om op latere leeftijd te studeren, vervalt de onderhoudsplicht van de ouders als de jongmeerderjarige de drieëntwintig jarige leeftijd heeft bereikt.¹¹⁹ Als een jongmeerderjarige op twintig jarige leeftijd besluit om te studeren, bestaat er een alimentatieverplichting voor de ouders. De verplichting loopt tot het drieëntwintigste levensjaar van de jongmeerderjarige. Opmerkelijk blijft dit scenario wel, aangezien een jongmeerderjarige mogelijk een procedure start tijdens de opleiding. De initiatiefnemers willen een procedure tijdens de opleiding juist voorkomen.

§ 4.9 Stiefouders / samengestelde gezinnen

Tremanormen

Momenteel is de stiefouder onderhoudsplichtig ten aanzien van de kinderen van de nieuwe partner.

Om het aandeel van de ouders te bepalen in de behoefte van de stiefkinderen, wordt er naar zes stappen gekeken:¹²⁰

1) Indien een ouder een nieuwe partner heeft, dient de behoefte van alle (stief)kinderen bepaald te worden. De behoefte wordt vastgesteld aan de hand van het inkomen van de ouders ten tijde van de relatie, zoals omschreven in paragraaf 2.3.1.

2) Daarna wordt er bekeken welke personen onderhoudsplichtig zijn ten opzichte van de (stief)kinderen. Bij deze stap is het van belang, bij wiens gezin het kind behoort. Indien een ouder trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat met een nieuwe partner, kan dit gevolgen hebben voor de hoogte van de alimentatie. Vooral als de kinderen tot het nieuwe gezin behoren.

3) Voorts dient van alle onderhoudsplichtigen een draagkrachtberekening te worden gemaakt. Deze berekening komt op dezelfde manier tot stand als bij twee ouders en is beschreven in paragraaf 2.3.2.

4) In beginsel hebben alle kinderen gelijke aanspraken op een bijdrage van de onderhoudsplichtige, tenzij er een significant verschil is in de behoefte.¹²¹ Een voorbeeld van een duidelijk verschil in de behoefte is opgenomen in bijlage 16.

5) Daarna wordt de hoogte van de kinderalimentatie van alle onderhoudsplichtige vastgesteld.

Er wordt gekeken naar de volgende formule: (draagkracht van onderhoudsplichtige/ totale draagkracht ouders en stiefouder) x behoefte kinderen.

---

117 Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, *Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie*, Nederlandse Orde van Advocaten.p.2.

118 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.17.

119 Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.p.34 en 35.

120 M.A. Zon 'Kinderalimentatie in samengestelde gezinnen' EB2011/75.

121 M.A. Zon 'Kinderalimentatie in samengestelde gezinnen' EB2011/75.

6) Er kunnen uitzonderingen bestaan op het stappenplan. Deze uitzonderingen zijn afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Veelal gaat het dan om een naamswijziging. Een uitzonderingsgeval dient zorgvuldig gemotiveerd te worden op basis van feiten en omstandigheden.

Een stiefouder kan dus zorgen voor complexe situaties.

Een juridische dan wel biologische vader is onderhoudsplichtig ten aanzien van zijn kind. Niet relevant is het gegeven of de vader gezag heeft als in art. 1:247 BW. Indien de moeder hertrouwd of een geregistreerd partnerschap aangaat, is de stiefvader onderhoudsplichtig gedurende de relatie. Ook wordt er bekeken bij wiens gezin het kind behoort.

Wetsvoorstel

Stiefouders zullen bij het wetsvoorstel geen component meer zijn voor de vaststelling van kinderalimentatie. Als er een kind wordt geboren bij de ouder en de stiefouder, wijzigt de kinderalimentatie van de kinderen uit de eerdere relatie niet.

De kinderalimentatie voor de kinderen uit de vorige relatie wordt in mindering gebracht op de draagkracht van de ouder. De initiatiefnemers willen een eerlijk systeem voor de berekening van kinderalimentatie. Daarentegen hebben kinderen uit een later huwelijk het aanzienlijk slechter dan hun halfbroertjes en –zusjes.¹²²

Daarnaast bestaat de vraag of de wijziging in strijd is met internationale verdragen. Er wordt namelijk onderscheid gemaakt tussen kinderen uit verschillende relaties.¹²³

Iedereen mag een gezin stichten en met de gevolgen van deze gezinsstichting dient dan ook rekening te worden gehouden.¹²⁴

Daarentegen is de Raad voor de Rechtspraak (RvdR) positief over het voorstel om de onderhoudsplicht van de stiefouder te schrappen, omdat er dan meer helderheid komt en het verschil tussen gehuwden en samenwonenden weg wordt genomen.¹²⁵

De adviescommissie van de Orde van Advocaten, afdeling Familie- en Jeugdrecht, is net als de RvdR positief ten opzichte van de bepaling inzake het maximum van twee onderhoudsplichtige als omschreven in het wetsvoorstel.¹²⁶ Met deze verandering worden complexe situaties vermeden.

Het wetsvoorstel zal veel complexe situaties vermijden, aangezien de stiefouder niet meer onderhoudsplichtig is ten opzichte van het stiefkind. Met het schrappen van deze onderhoudsplicht verdwijnt een grote rol voor advocaten.

§ 4.10 Onwillige ouders

Tremanormen

Indien inkomensvermindering door de ouder zelf wordt veroorzaakt, wordt er gekeken of de ouder zijn oude inkomen weer kan verwerven en of het verwerven van hem geveerd kan worden. Indien aan beide voorwaarden wordt voldaan, wordt er uitgegaan van het oorspronkelijke inkomen. Is aan één van de voorwaarden niet voldaan, dan wordt er naar de omstandigheden van het geval gekeken.

---

122 I. Vedder, De Wet herziening kinderalimentatie: eenvoudig en eerlijk? Kennisbank Split Online.

123 Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie, Nederlandse Orde van Advocaten.p.4.

124 M.L.C.C. de Bruijn-Lückers en A.N. Lambohm, 'Herziening kinderalimentatie: noodzakelijk?', EB 2015/55.

125 Raad voor de Rechtspraak, Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie, Den Haag 11 september 2015.p.2.

126 Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie, Nederlandse Orde van Advocaten.p.1.

De rechter mag zelf een gevolgtrekking maken als de ouder onvoldoende inzicht in zijn financiële gegevens blijktens art. 21 Rv.¹²⁷

Wetsvoorstel

De initiatiefnemers stellen voor om een verwijtbaarheidstoets op te nemen. Indien een ouder verwijtbaar een lager inkomen heeft, zal de rechter het inkomen van zes maanden eerder bij de berekening van kinderalimentatie gebruiken. Onduidelijk is of er van de termijn wordt afgeweken als de termijn onredelijk is. Een ouder kan in die maanden namelijk meer of minder inkomsten ontvangen dan normaal, bijvoorbeeld bij personen met een oproepcontract of bij overwerk etc.

Als een ouder geen of onvoldoende inzicht geeft in de inkomsten, dient de ouder de behoefte op € 50,- na volledig te betalen. De andere ouder heeft namelijk een verplichte minimumbijdrage van € 50,-, blijktens paragraaf 3.1.2.

Stel een kind heeft een behoefte van € 250,-. Indien een ouder geen inzicht geeft in de inkomsten, betaalt die ouder € 200,- en de andere ouder € 50,-.

Onduidelijk blijft wat de gevolgen zijn indien de andere ouder in het voorbeeld zich beroept op de hardheidsclausule. Waarschijnlijk zal de andere ouder dan het gehele bedrag van € 250,- moeten voldoen.

Indien beide ouders onvoldoende inzicht verschaffen, wordt de behoefte van het kind vastgesteld aan de hand van het maximum alimentatie-inkomen. Het maximum alimentatie-inkomen bedraagt € 6.000,-. De behoefte is variërend van € 750,- tot en met € 2.000,-.

Stel de ouders hebben twee kinderen. De behoefte wordt dan vastgesteld op € 1.250,-. Beide ouders dienen dan een bedrag van € 625,- te voldoen aan kinderalimentatie. De rechter zal beoordelen of er voldoende inzicht is verschaft in de financiële gegevens. In werkelijkheid hoeft de ontvangende ouder geen bedrag af te staan aan kinderalimentatie. De onderhoudsplichtige dient dan € 625,- te voldoen aan kinderalimentatie en de ontvangende ouder hoeft in feite geen bedrag te betalen.

Momenteel beslist de rechter wat de gevolgen zijn als een ouder onvoldoende inzichten in de financiële situatie verschaft. Het wetsvoorstel geeft duidelijkheid ten aanzien van wat er gebeurt als er onvoldoende informatie wordt verschaft. Deze duidelijkheid maakt advocaten extra alert op het versturen van financiële gegevens, aangezien het versturen van deze gegevens van groot belang is.

§ 4.11 Wijzigingsgronden

Tremanormen

In art. 1:401 lid 1 BW staat opgenomen dat kinderalimentatie gewijzigd kan worden. De kinderalimentatie kan gewijzigd worden als er een wijziging van omstandigheden optreedt. Door die wijziging wordt niet meer voldaan aan de wettelijke maatstaven. De omstandigheden kunnen uiteenlopend zijn, bijvoorbeeld: ontslag, werkloosheid, reiskosten, hypotheeklasten, verhuizing van het kind, nieuwe relatie, ander werk, pensioen, overlijden, geboorte etc.¹²⁸

Er wordt geen misbruik gemaakt van de mogelijkheden om de alimentatie te wijzigen, aldus de adviescommissie Familie- en Jeugdrecht.¹²⁹

---

¹²⁷ Hof 's-Hertogenbosch 14 januari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:73.

¹²⁸ www.alimentatiewijzer.nl (zoek op: wijzigen alimentatie)

¹²⁹ Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, *Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie*, Nederlandse Orde van Advocaten.p.4.

Wetsvoorstel

In het wetsvoorstel worden wijzigingsgronden aangedragen. Indien er geen wijzigingsgrond is, heeft het geen nut om een wijzigingsverzoek in te dienen.

De in de rechtspraak naar voren gebrachte wijzigingsverzoeken verschillen niet met de wijzigingsgronden.

Kortom, de invoering van wijzigingsgronden heeft geen andere waarde dan een wettelijke verankering van hetgeen al bestaat.

§ 4.12 Berekening

Er is verschil tussen de berekening aan de hand van de Tremanormen en het wetsvoorstel, gelet op de voorbeelden in bijlage 17 t/m 20.

Indien beide ouders meer inkomsten hebben, dient de niet-verzorgende ouder minder kinderalimentatie te voldoen op grond van het wetsvoorstel dan bij de Tremanormen, blijkens bijlage 17.

Als de zorgkorting niet berekend hoeft te worden, omdat de draagkracht onvoldoende is om te voorzien in de behoefte, is er een aanzienlijk verschil gelet op bijlage 18.

De bedragen komen bij het wetsvoorstel onderaan de streep alleen overeen als de percentages niet worden afgerond. De bedragen dienen gelijk te zijn. Dus de percentages dienen niet afgerond te worden bij de berekening bij kinderalimentatie aan de hand van het wetsvoorstel.

Indien de gegevens worden ingevuld bij KART, komt er een ander bedrag uit dan de handmatige berekening aan de hand van het wetsvoorstel. Het verschil tussen de handmatige berekening en KART is een significant verschil, gelet op bijlage 19. De uitleg van KART maakt het systeem niet veel duidelijker. De bedragen in de uitleg zijn niet te verklaren, omdat de bedragen anders zijn dan de tabellen uit de AMvB.

De tabellen zijn opgenomen in de AMvB en bevatten treden. De treden lopen in elkaar over. Als een ouder een inkomen heeft, exact op de grens van de treden, kan er met een hogere trede of lagere trede worden gerekend. Hieronder in figuur 1.1 wordt duidelijk wat er met de hogere trede of de lagere trede wordt bedoeld.

Inkomen, bedoeld in artikel 404a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek	1 kind	2 kinderen	3 kinderen	4 of meer kinderen
lagere trede tot 1.500	€ 250,00	€ 380,00	€ 460,00	€ 540,00
hogere trede 1.500 tot 2.000	€ 250,00	€ 380,00	€ 460,00	€ 560,00
2.000 tot 2.500	€ 270,00	€ 450,00	€ 585,00	€ 720,00
2.500 tot 3.000	€ 330,00	€ 550,00	€ 715,00	€ 880,00
3.000 tot 3.500	€ 390,00	€ 650,00	€ 845,00	€ 1.040,00
3.500 tot 4.000	€ 450,00	€ 750,00	€ 975,00	€ 1.200,00
4.000 tot 4.500	€ 510,00	€ 850,00	€ 1.105,00	€ 1.360,00
4.500 tot 5.000	€ 570,00	€ 950,00	€ 1.235,00	€ 1.520,00
5.000 tot 5.500	€ 630,00	€ 1.050,00	€ 1.365,00	€ 1.680,00
5.500 tot 6.000	€ 690,00	€ 1.150,00	€ 1.495,00	€ 1.840,00
6.000 en meer	€ 750,00	€ 1.250,00	€ 1.625,00	€ 2.000,00

Artikel 6 (draagkracht)

1. De draagkracht bedraagt voor de toepassing van artikel 404b van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek:

Inkomen bedoeld in artikel 404b van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek	Draagkracht
€ 0,00	Tot € 1.000,00
€ 1.000,00	Tot € 1.250,00
lagere trede € 1.250,00	Tot € 1.500,00
hogere trede € 1.500,00	Tot € 1.650,00
€ 1.650,00	Tot € 1.800,00
€ 1.800,00	Tot € 1.950,00
€ 1.950,00	Tot € 2.100,00
€ 2.100,00	Tot € 2.400,00
€ 2.400,00	Tot € 2.700,00
€ 2.700,00	Tot € 3.000,00
€ 3.000,00	Tot € 3.450,00
€ 3.450,00	Tot € 3.900,00
€ 3.900,00	Tot € 4.350,00
€ 4.350,00	Tot € 4.800,00
€ 4.800,00	Tot € 5.250,00
€ 5.250,00	Tot € 5.700,00
€ 5.700,00	Tot € 6.150,00
€ 6.150,00	Tot € 6.600,00
toename draagkracht per € 450 extra inkomen	€ 285,00

Figuur 1.1. hogere en lagere trede.

De treden zijn opgenomen in de tabellen: de behoefte, de draagkracht en de kindgebonden kosten. De getallen lopen bijvoorbeeld van € 0,- tot € 1500,- en van € 1500,- tot € 2000,-.

Het spelen met getallen door bepaalde componenten op de lagere trede of hogere trede vast te stellen, kan dus verschil maken in de berekening van de kinderalimentatie. Een aantal voorbeelden zijn opgenomen in bijlage 20.

Bij de behoefte, de draagkracht en de kindgebonden kosten moet met dezelfde trede worden gerekend. Dus als er bij de behoefte een berekening wordt gemaakt aan de hand van de lagere trede, dient bij de draagkracht en de kindgebonden kosten ook gerekend te worden met de lagere trede.

Voor de duidelijkheid een voorbeeld: bij de behoefte wordt gerekend met de treden tussen € 0,- tot € 1500,-, en bij de draagkracht wordt dan gerekend met de treden tussen € 1250,- tot € 1500,- en niet met de treden tussen € 1500,- tot € 1650,-.

Hoofdstuk 5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de centrale vraag. Deze vraag zal beantwoord worden aan de hand van de voorafgaande hoofdstukken. Dit hoofdstuk bestaat uit twee paragrafen. De eerste paragraaf bevat de conclusies en de tweede paragraaf bevat de aanbevelingen.

De centrale vraag luidt als volgt:

Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan aan B&H Advocaten naar aanleiding van de gevolgen van de inwerkingtreding van het wetsvoorstel tot herziening van het stelsel van kinderalimentatie?

§ 5.1 Conclusies

De initiatiefnemers van het wetsvoorstel willen het systeem voor de berekening van kinderalimentatie wettelijk verankeren. Zij willen de berekening van kinderalimentatie eenvoudiger maken door gebruik te maken van verschillende tabellen en weinig variabelen. De belangrijkste, beoogde wijzigingen zullen zijn: de daadwerkelijke eenvoud, de hulp van deskundigen, de verblijfskosten, het vervallen van de alimentatieplicht van de stiefouder en de wijzigingsgronden.

De initiatiefnemers van het wetsvoorstel willen de berekening middels het wetsvoorstel eenvoudiger maken. Deskundigen zijn van mening dat de berekening niet makkelijker wordt, zoals blijkt uit paragraaf 4.3. Uit het onderzoek blijkt dat het voor de advocaten meer tijd in beslag zal nemen om stapsgewijs een handmatige berekening te maken. Er worden bij het wetsvoorstel namelijk meer stappen genomen dan bij de Tremanormen. Eén extra stap is de aparte berekening van de kindgebonden kosten. Verder dienen de verblijfskosten voor de niet-verzorgende ouder altijd meegerekend te worden. Voorts wordt er bij twee stappen rekening gehouden met het minimumbedrag. Er wordt bij zowel de draagkracht als bij de draagkrachtvergelijking rekening gehouden met het minimumbedrag van € 50,-.

Om de eenvoud tussen de Tremanormen en het wetsvoorstel te vergelijken, is een aantal zelfgemaakte berekeningen opgenomen in bijlage 17 t/m 20. De berekening op basis van het wetsvoorstel duurde een half uur langer dan de berekening op grond van de Tremanormen. Bij de berekening aan de hand van het wetsvoorstel worden meer stappen genomen, gelet op bijlage 17 t/m 20. Na diverse berekeningen te hebben gemaakt, bleef de berekening op basis van het wetsvoorstel langer duren dan een berekening met de systematiek van de Tremanormen. De beoogde eenvoud van de initiatiefnemers lijkt in de praktijk dus een averechts effect te hebben.

Desalniettemin zal het evenveel tijd in beslag nemen om het programma Split te gebruiken bij zowel het wetsvoorstel als bij de methode van de Tremanormen. Er worden namelijk dezelfde gegevens gevraagd en ingevuld. Bovendien berekent het programma de draagkracht en het netto-inkomen automatisch. Het programma zal het alimentatie-inkomen ook automatisch berekenen. De kinderalimentatie wordt op eenvoudige wijze berekend middels Split.

Overigens worden de ingevulde gegevens bij Split automatisch omgezet tot een berekening met uitleg. Indien het wetsvoorstel wordt ingevoerd, wordt wel verwacht dat Split de veranderingen van het wetsvoorstel in de berekening zal meenemen. De berekening zal dan ongeveer evenveel tijd in beslag nemen.

Bij het programma KART hoeven weinig gegevens ingevoerd te worden voor een berekening van kinderalimentatie. Er wordt namelijk alleen gevraagd naar de volgende gegevens:

- de inkomsten van de ouders gedurende de relatie;
- de inkomsten van de ouders na de relatie;
- de hoeveelheid nachten het kind bij de niet-verzorgende ouder verblijft;
- welke ouder de kindgebonden kosten betaalt.

KART lijkt dus wel tijdbesparend, maar het programma is minder toegespitst op de feiten en de omstandigheden van elk geval. Dus wordt er geen maatwerk geleverd. Bij het programma gaat het om een simpele invuloefening op het internet. De simpele invuloefening kan leiden tot veel conflicten tussen partijen. Partijen kunnen het niet eens zijn over de in te vullen gegevens en derhalve kan er snel discussie tussen de partijen ontstaan.

Verder geeft KART andere uitkomsten dan een handmatige berekening, zoals blijkt uit diverse zelfgemaakte berekeningen. De berekeningen zijn opgenomen in bijlage 19. Een duidelijke verklaring voor de andere uitkomsten ontbreekt. Waarschijnlijk is er een verschil in de berekening, omdat KART andere getallen gebruikt dan de getallen uit de voorgeschreven tabellen. De berekening via de internettool kan onmogelijk uitgelegd worden aan cliënten. Er is namelijk geen duidelijk inzicht in de wijze van rekenen van het systeem. De uitkomsten via KART blijven onverklaarbaar, aangezien de uitwerking niet overeenkomt met de opgenomen bedragen in de forfaitaire tabellen van het wetsvoorstel. Een handmatige berekening kan daarentegen wel uitgelegd worden.

Volgens de initiatiefnemers kunnen ouders de kinderalimentatie zelf berekenen via KART. Met betrekking tot bovenstaande alinea kunnen ouders zelf geen berekening maken. Niet-professionals hebben vaak te weinig deskundigheid om een dergelijke berekening te kunnen uitvoeren. Advocaten zullen dus onmisbaar blijven voor de berekening van kinderalimentatie.

Concluderend, goede rechtshulp van bijvoorbeeld advocaten vanaf de beginfase bespaart kosten op de langere termijn. Overigens verdient het aanbeveling om de kinderalimentatie bij beschikking vast te leggen, zodat de verzoeken ook rechtens afdwingbaar worden. Achterstallige kinderalimentatie kan op deze wijze ook worden geïnd door de deurwaarders of het LBIO. Een advocaat blijft onmisbaar bij dergelijke procedures, omdat een advocaat als enige bevoegd is om processtukken in te dienen.

Verder willen de initiatiefnemers de alimentatieplicht bij jongmeerderjarigen verlagen van eenentwintig naar achttien jaar. Deze wijziging zal er voor zorgen dat het aantal nieuwe zaken afneemt, omdat jongmeerderjarigen minder lang recht hebben op kinderalimentatie. Indien de jongmeerderjarige blijft studeren, kan de alimentatieplicht zelfs opgerekt worden tot het drieëntwintigste levensjaar. Het aantal verzoeken tot een bijdrage in de kosten van studie en levensonderhoud zal dan toenemen. In de toekomst zal pas bekend worden of de jongmeerderjarigen daadwerkelijk gaan studeren.

Momenteel verandert de behoefte van een kind indien een kind meerderjarig wordt. Vanaf dat moment wordt er niet meer naar de behoeftetabel gekeken, maar is de WSF-norm bepalend, besproken in paragraaf 2.3.1 en 2.4. Aangezien de behoefte van het kind nu ook verandert bij het bereiken van de achttienjarige leeftijd, zal deze wijziging weinig veranderingen met zich meenemen.

De niet-verzorgende ouder betaalt alleen twee jaar langer kinderalimentatie. Binnen deze twee jaar kunnen er meer conflicten ontstaan of jongmeerderjarigen kunnen later

besluiten om alsnog te studeren. Er kunnen dus binnen deze twee jaar meer verzoeken om kinderalimentatie worden gedaan.

Een ander discussiepunt is de berekening van het alimentatie-inkomen bij de behoefte en de draagkracht, zoals blijkt uit paragraaf 4.5 en 4.6. Bij het vaststellen van het alimentatie-inkomen ligt dan ook een rol voor advocaten. Ouders zullen zelf niet in staat zijn om het alimentatie-inkomen te berekenen en ouders zullen advies vragen bij advocaten. Voor ondernemers lijkt het zelfs onmogelijk om een berekening te maken, aangezien het berekenen van het alimentatie-inkomen te ingewikkeld is. Specialistische kennis is noodzakelijk voor het berekenen van het inkomen van een ondernemer.

Wat wel een vereenvoudiging oplevert is het vervallen van de alimentatieplicht van de stiefouder. Het rekenen met samengestelde gezinnen zorgt namelijk voor complexiteit. Bij het wetsvoorstel wordt het makkelijker om de kinderalimentatie te berekenen. Door deze wijziging zullen advocaten veel tijd besparen, omdat zij zich niet meer hoeven te verdiepen in de verschillende financiële situaties binnen de verschillende gezinnen.

Ouders zullen gehele openheid dienen te verschaffen over de financiële gegevens. Het is noodzakelijk om de stukken in de procedure naar voren te brengen. Als niet alle financiële documenten worden ingediend, kan er worden uitgegaan van een draagkracht van € 6.000,- per maand van de ouder. Stukken weglaten is vanaf de inwerkingtreding van het wetsvoorstel dus een grove fout. Momenteel bepaalt de rechter de gevolgen voor het achterwege laten van financiële stukken. Het wetsvoorstel stelt de hoogte van de kinderalimentatie vast op het maximale bedrag aan de hand van de tabellen bij het weglaten van financiële gegevens.

Er zijn nu verschillende mogelijkheden om een wijziging van omstandigheden aan te dragen, zodat de hoogte van de kinderalimentatie gewijzigd kan worden. Bij het wetsvoorstel worden wijzigingsgronden aangedragen. De alimentatieplicht van de stiefouder vervalt en deze wijziging zorgt voor minder wijzigingsverzoeken. De hardheidsclausule is ook als wijzigingsgrond opgenomen. Deze clausule zal nog invulling in de praktijk krijgen.

Het is uitdrukkelijk de bedoeling van de PvdA en de VVD dat de nieuwe berekeningsmethodiek niets wijzigt in de advisering.¹³⁰ Ten aanzien van de werkwijze van de advocaten van Brugman & Hagens zal dan ook niet veel veranderen.

Kortom, de initiatiefnemers willen de systematiek van de berekening van kinderalimentatie vereenvoudigen, maar door middel van het wetsvoorstel wordt het beoogde doel niet bereikt. De lastige onderdelen van het berekenen van kinderalimentatie lijken niet te verdwijnen. Alsnog dient het alimentatie-inkomen berekend te worden en het inkomen zorgt voor discussie tussen partijen. Ouders zullen zelf niet in staat zijn om het alimentatie-inkomen te berekenen. Daarom zullen zij altijd een advocaat of andere deskundige nodig hebben. Voorts lijken de stappen voor een leek onmogelijk, aangezien zij niet over de specialisatie beschikken. Specialisatie is nodig voor het berekenen van kinderalimentatie. Een vereenvoudiging van de berekening van de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding is wenselijk, maar de vraag blijft of de vereenvoudiging in de toekomst mogelijk is.

---

130 www.verder-online.nl (zoek op: PvdA en VVD plan voor de nieuwe berekening van kinderalimentatie).

Bovenstaande conclusies hebben een voorlopig karakter, aangezien het wetsvoorstel nog niet in werking is getreden. Het zal nog enige tijd duren, voordat het wetsvoorstel daadwerkelijk in werking zal treden. Ook bestaat de mogelijkheid dat het wetsvoorstel niet in werking zal treden. Het wetsvoorstel kan nog aangepast worden. De rechter geeft invulling aan de verschillende componenten en bepaalde aspecten kunnen anders uitvallen dan de wetgever voor ogen had.

De componenten zullen verder getoetst worden aan verdragen. De vraag blijft of het verwijderen van de alimentatieplicht van de stiefouder wel mogelijk is, gelet op de verdragen.

§ 5.2 Aanbevelingen

Gelet op voormelde conclusies, kunnen er een aantal aanbevelingen worden gedaan aan B&H Advocaten. De advocaten dienen te anticiperen op de wijzigingen van het wetsvoorstel.

Advocaten dienen dezelfde werkwijze te hanteren. Momenteel hanteren de advocaten in hoofdlijnen dezelfde aanpak, maar de werkwijze kan nog uniformer. In bijlage 21 is een stappenplan opgenomen, zodat de advocaten een overzichtelijk handvat krijgen van de werkwijze. Naar aanleiding van het onderzoek van de praktijk is het plan gecreëerd. Het onderzoek van de praktijk is terug te vinden in paragraaf 2.1.

Bij het stappenplan kan er met de treden “gespeeld” worden. Het spelen met de treden wordt dan ook geadviseerd. De tabellen van de behoefte, de draagkracht en de kindgebonden kosten bevatten namelijk treden en de treden lopen in elkaar over.

Inkomen, bedoeld in artikel 404a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek	1 kind	2 kinderen	3 kinderen	4 of meer kinderen
lagere trede tot 1.500	€ 250,00	€ 380,00	€ 460,00	€ 540,00
hogere trede € 1.500 tot 2.000	€ 250,00	€ 380,00	€ 460,00	€ 540,00
2.000 tot 2.500	€ 270,00	€ 450,00	€ 585,00	€ 720,00
2.500 tot 3.000	€ 330,00	€ 550,00	€ 715,00	€ 880,00
3.000 tot 3.500	€ 390,00	€ 650,00	€ 845,00	€ 1.040,00
3.500 tot 4.000	€ 450,00	€ 750,00	€ 975,00	€ 1.200,00
4.000 tot 4.500	€ 510,00	€ 850,00	€ 1.105,00	€ 1.360,00
4.500 tot 5.000	€ 570,00	€ 950,00	€ 1.235,00	€ 1.520,00
5.000 tot 5.500	€ 630,00	€ 1.050,00	€ 1.365,00	€ 1.680,00
5.500 tot 6.000	€ 690,00	€ 1.150,00	€ 1.495,00	€ 1.840,00
6.000 en meer	€ 750,00	€ 1.250,00	€ 1.625,00	€ 2.000,00

Artikel 6 (draagkracht)

- De draagkracht bedraagt voor de toepassing van artikel 404b van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek:

Inkomen bedoeld in artikel 404b van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek	Draagkracht
€ 0,00	Tot € 1.000,00 € 50,00
€ 1.000,00	Tot € 1.250,00 € 70,00
€ 1.250,00	Tot € 1.500,00 € 140,00
lagere trede hogere trede € 1.500,00	Tot € 1.650,00 € 210,00
€ 1.650,00	Tot € 1.800,00 € 305,00
€ 1.800,00	Tot € 1.950,00 € 400,00
€ 1.950,00	Tot € 2.100,00 € 495,00
€ 2.100,00	Tot € 2.400,00 € 990,00
€ 2.400,00	Tot € 2.700,00 € 780,00
€ 2.700,00	Tot € 3.000,00 € 970,00
€ 3.000,00	Tot € 3.450,00 € 1.160,00
€ 3.450,00	Tot € 3.900,00 € 1.445,00
€ 3.900,00	Tot € 4.350,00 € 1.730,00
€ 4.350,00	Tot € 4.800,00 € 2.015,00
€ 4.800,00	Tot € 5.250,00 € 2.300,00
€ 5.250,00	Tot € 5.700,00 € 2.585,00
€ 5.700,00	Tot € 6.150,00 € 2.870,00
€ 6.150,00	Tot € 6.600,00 € 3.155,00
toename draagkracht per € 450 extra inkomen	€ 285,00

Figuur 1.1. hogere en lagere treden.

Indien een ouder een inkomen heeft, exact op de grens van de treden, kunnen verschillende berekeningen worden gemaakt. Er kan een berekening worden gemaakt aan de hand van de lagere trede of de hogere trede.

Als de advocaat een verzorgende ouder bijstaat, kan de advocaat beter uitgaan van de hogere trede aan de hand van de tabellen. Voor de verzorgende ouder is het meestal wenselijk om een zo'n hoog mogelijk bedrag aan kinderalimentatie te ontvangen.

Daarom is het voor de advocaat wenselijk om als belangenbehartiger te voldoen aan de wens van de ouder.

Als de advocaat een niet-verzorgende ouder bijstaat kan de advocaat beter uitgaan van de lagere trede aan de hand van de tabellen, gelet op bijlage 20.

De treden zijn opgenomen in de tabellen: de behoefte, de draagkracht en de kindgebonden kosten. De getallen lopen bijvoorbeeld van € 0,- tot € 1500,- en van € 1500,- tot € 2000,-. Het spelen met getallen door bepaalde componenten op de lagere of hogere trede vast te stellen, kan dus verschil maken in de berekening van de kinderalimentatie.

Bij de behoefte, de draagkracht en de kindgebonden kosten moet met dezelfde trede worden gerekend. Dus als er bij de behoefte een berekening wordt gemaakt aan de hand van de lagere trede, dan dient bij de draagkracht en de kindgebonden kosten ook gerekend te worden met de lagere trede.

Voor de duidelijkheid een voorbeeld: bij de behoefte wordt gerekend met de treden tussen € 0,- tot € 1500,-, en bij de draagkracht wordt dan gerekend met de treden tussen € 1250,- tot € 1500,- en niet met de treden tussen € 1500,- tot € 1650,-.

Mr. Hagens maakt de berekening inzake kinderalimentatie handmatig, blijkens paragraaf 2.1. Bij de handmatige berekening op basis van het wetsvoorstel moeten de percentages niet worden afgerond. Anders is er op het eind van de berekening een verschil in de getallen en de bedragen dienen hetzelfde te zijn. Het ene bedrag is namelijk het te ontvangen bedrag door de verzorgende ouder. Het andere bedrag is het te betalen bedrag door de niet-verzorgende ouder. De bedragen dienen dus identiek te zijn. De advocaten kunnen de aanbeveling als hulpmiddel gebruiken. Als de getallen niet overeenkomen, is er ergens in de berekening een fout gemaakt. In bijlage 22 is een stappenplan opgenomen voor een handmatige berekening.

Een andere aanbeveling is om de systematiek van de berekening van de kinderalimentatie aan de hand van het wetsvoorstel eigen te maken. De berekening aan de hand van het wetsvoorstel heeft andere stappen en meer stappen. De advocaten dienen op de hoogte te zijn van de wijzigingen. De componenten dienen ook uitgelegd te worden aan cliënten. In bijlage 21 is een stappenplan opgenomen.

Toch wordt aanbevolen om het programma KART eigen te maken, aangezien de tool is aangeraden door de initiatiefnemers. Ouders zullen het systeem dus proberen. Cliënten kunnen dan advies inwinnen bij de advocaten. KART is een eenvoudig programma en is dan ook snel eigen gemaakt. De handmatige berekening geeft een andere uitkomst dan de tool KART. Dit verschil is opmerkelijk.

Bovendien dienen de advocaten te motiveren waarom voor KART is gekozen of waarom voor een andere wijze van berekenen is gekozen. De motivering is van belang ten opzichte van de rechters, de andere advocaten en de cliënten. Tijdens een procedure zullen de advocaten kenbaar moeten maken waarom zij KART of de handmatige berekening hanteren. Bij de berekening hoort een deugdelijke motivatie. Aangezien het onmogelijk lijkt om KART te motiveren, is het aannemelijk om de handmatige berekening te gebruiken. De berekening kan stapsgewijs uitgelegd worden aan de verschillende procespartijen. Als Split aangepast wordt op de wetgeving, zal onderzoek uitwijzen of het programma gebruikt kan worden voor de berekening van kinderalimentatie. Als de advocaten de berekening via Split maken, dienen de advocaten de berekening ook te motiveren.

Verder is het een aanbeveling om de advocaten te laten specialiseren inzake de berekening van het alimentatie-inkomen van ondernemers. Voor ondernemers is het raadzaam om een berekening te laten maken door een advocaat. Ondernemers zullen dan ook niet in staat zijn om zelf het alimentatie-inkomen te berekenen. De advocaten zullen dus meer verzoeken krijgen van ondernemers om een alimentatieberekening te laten maken.

Voorts zal een uitzonderingsgrond wijzigen. De uitzonderingsgrond geldt voor ouders met schulden. Indien de cliënt schulden heeft, zullen de advocaten de hardheidsclausule moeten toepassen bij de inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Bij de Tremanormen wordt er nog uitgegaan van een aanvaardbaarheidstoets. Er wordt verwacht dat rechters de hardheidsclausule nader gaan invullen. De rechters hebben ook nadere invulling gegeven aan de aanvaardbaarheidstoets, zoals blijkt uit paragraaf 2.4. Het is dus een aanbeveling om de jurisprudentie inzake de hardheidsclausule in de gaten te houden.

Bovendien zal de onderhoudsverplichting van de stiefouder vervallen. Mogelijk is het vervallen van de verplichting in strijd met verdragen, zoals art. 8 EVRM. De advocaten kunnen een beroep doen op het verdrag, zodat de onderhoudsplicht van de stiefouder mogelijk wordt meegenomen in de berekening. Binnen het rechtssysteem geldt een hiërarchie. Verdragen staan in de hiërarchie hoger dan nationale wetten. De rechters kunnen dus afwijken van het wetsvoorstel als de wet niet overeenkomt met de verdragen.

Kortom, er wordt aanbevolen om de advocaten dezelfde werkwijze te laten hanteren. De werkwijze is uitgewerkt in het stappenplan in bijlage 21. Voorts wordt geadviseerd om gebruik te maken van de verschillende trede van de tabellen. Ook wordt aanbevolen om de percentages niet af te ronden bij de handmatige berekening. Verder is het van belang om de systematiek van de berekening van de kinderalimentatie aan de hand van het wetsvoorstel te begrijpen, zodat cliënten op correcte wijze geadviseerd worden. Toch is het belangrijk om kennis te verkrijgen van de systematiek van KART. Bij de invoering van het wetsvoorstel kunnen de advocaten dan uitleg geven aan ouders. Uiteraard dienen de advocaten tijdens een procedure te motiveren waarom wel of niet moet worden afgestapt van KART. Ook wordt aanbevolen om de jurisprudentie inzake de hardheidsclausule te volgen. Voorts is aangeraden om de onderhoudsverplichting van de stiefouder mee te nemen in de berekening. Het vervallen van de onderhoudsplicht kan namelijk in strijd zijn met verdragen. Tot slot is het advies om de advocaten bekwaam te laten worden in de berekening van het alimentatie-inkomen van ondernemers.

Bronnenlijst

Artikelen

- M.L.C.C. de Brijn-Lückers en A.N. Lambohm, 'Herziening kinderalimentatie: noodzakelijk?', EB 2015/55.
- I. Vedder, 'Prejudiciële vraag (art. 392 Rv), Kinderalimentatie, Kindgebonden budget' JIN 2015 afl. 10.
- M.A. Zon 'Kinderalimentatie in samengestelde gezinnen' EB2011/75.

Documenten

- Aanhangsel van de Handelingen, *Kamerstukken II 2014/15* 28 867, nr.24.
- De Belastingdienst, 'Handboek Loonheffingen', 2016.
- MvT, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.
- Werkgroep alimentatienormen, *behoefdetabel versie 2016*, Utrecht 2015.
- Werkgroep alimentatienormen, *draagkrachttabel versie 2016*, Utrecht 2015.
- Werkgroep alimentatienormen, *Rapport alimentatienormen versie 2016*, Utrecht 2015.
- Wet hervorming kindregelingen, *Kamerstukken I 2015/13*, 33 716, nr.3.
- Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 2.
- Wetsvoorstel herziening van het stelsel kinderalimentatie, *Kamerstukken II 2014/15*, 34 154, nr. 3.
- Stcrt. 2015, 39055.

Elektrische bronnen

- Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht, 'Reactie wetsvoorstel kinderalimentatie', Nederlandse Orde van Advocaten.
- L.F. Asscher, 'Uitspraak Hoge Raad prejudiciële vragen over toerekening van kindgebonden budget bij vaststelling van kinderalimentatie', www.banning.nl.
- F.C. Bakker, 'Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie', www.rechtspraak.nl.
- R. Van Coolwijk, 'Is de "Haagsche lijn" wenselijk?', www.Split-online.nl
- B.M Dijksterhuis, 'Rechtens normeren de alimentatiehoogte. Een empirisch onderzoek naar rechterlijke samenwerking in de Werkgroep Alimentatienormen', Leiden University Press.
- B.M. Dijksterhuis en M. Van Duijvenvoorde, 'Samenvatting Kinderalimentatiesysteem Recourt/ Van Der Steur' Lectoraat Legal Management.
- H. Moons, 'Aanvaardbaarheidstoets bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl
- H. Moons, 'Alimentatie voor meerderjarige kinderen van 21 jaar en ouder alimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Behoefte bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Co-ouderschap / delen van kosten bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Draagkracht(vergelijking) bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl (zoek op: draagkracht).
- H. Moons, 'Extra lasten [nr. 7.2] bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Hoofdlijnen Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie', Kennisbank Split Online.
- H. Moons, 'Ingangsdatum / overgangsrecht bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Kindgebonden budget bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Minimum draagkracht bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Netto besteedbaar inkomen bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.

- H. Moons, 'Zorgkorting bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Samengestelde gezinnen bij kinderalimentatie', www.dejongmoons.nl.
- H. Moons, 'Vers van de pers: recente uitspraken alimentatie', www.dejongmoons.nl.
- Raad voor de Rechtspraak, 'Advies wetsvoorstel herziening kinderalimentatie', www.rechtspraak.nl
- M. Strijbis-Van der Raaij, 'Wetsvoorstel herziening kinderalimentatie', van Diepen van der Kroef advocaten, www.vandiepen.com.

Interviews

- Interview mr. E.A.M. Brugman
- Interview mr. G. Hagens

Jurisprudentie

- HR 9 januari 2015, *ECLI:NL:HR:2015:40*.
- HR 12 februari 2014, *ECLI:NL:PHR:2014:73*.
- HR 11 juli 2008, *NJ 2008, 402*.
- HR 9 oktober 2015, *EB2015/96*.
- HR 9 oktober 2015, *NJ 2015, 465*.
- HR 9 oktober 2015, *JIN 2015, 218*.
- HR 24 oktober 2014, *ECLI:NL:HR:2014:3658* (concl. A-G L.A.D. Keus).
- Parket bij de HR 4 september 2015, *JPF 2015/120*.

- Hof Amsterdam 9 februari 2016, *ECLI:NL:GHAMS:2016:428*.
- Hof Amsterdam 8 maart 2016, *ECLI:NL:GHAMS:2016:846*.
- Hof Amsterdam 2 juni 2015, *ECLI:NL:GHAMS:2015:2273*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 13 januari 2015, *ECLI:NL:GHARL:2015:250*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 9 februari 2016, *ECLI:NL:GHARL:2016:1046*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 16 februari 2016, *ECLI:NL:GHARL:2016:1419*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 1 maart 2016, *ECLI:NL:GHARL:2016:1857*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 10 maart 2016, *ECLI:NL:GHARL:2016:2132*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 9 juli 2015, *ECLI:NL:GHARL:2015:5202*.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 9 oktober 2014, *ECLI:NL:GHARL:2014:8586*.
- Hof Den Haag 24 februari 2016, *ECLI:NL:GHDHA:2016:438*.
- Hof Den Haag 21 maart 2016, *ECLI:NL:GHDHA:2016:709*.
- Hof Den Haag 3 juni 2015, *JPF 2015/85*.
- Hof Den Haag 9 oktober 2015, (*C/09/483086 / FA RK 15/1183, niet gepubliceerd*).
- Hof Den Haag 28 oktober 2015, *ECLI:NL:GHDHA:2015:2995*.
- Hof 's-Gravenhage 13 november 2013, *ECLI:NL:GHDHA:2013:4431*.
- Hof 's-Hertogenbosch 14 januari 2016, *ECLI:NL:GHSHE:2016:73*.
- Hof 's-Hertogenbosch 11 februari 2016, *ECLI:NL:GHSHE:2016:410*.
- Hof 's-Hertogenbosch 19 februari 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:578*.
- Hof 's-Hertogenbosch 10 maart 2016, *ECLI:NL:GHSHE:2016:909*.
- Hof 's-Hertogenbosch 10 maart 2016, *ECLI:NL:GHSHE:2016:914*.
- Hof 's-Hertogenbosch 7 mei 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:1643*.
- Hof 's-Hertogenbosch 28 mei 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:1953*.
- Hof 's-Hertogenbosch 2 juli 2015, *ECLI:NL:GHSHE:2015:2447*.
- Hof 's-Hertogenbosch 30 oktober 2012, *FJR 2013/8*.

- Rechtbank Den Haag 9 januari 2015, *ECLI:NL:RBDHA:2015:1129*.
- Rechtbank Den Haag 12 februari 2015, *ECLI:NL:RBDHA:2015:1456*.

- Rechtbank Noord-Holland 4 maart 2015, *ECLI:NL:RBNHO:2015:1407*.
- Rechtbank Overijssel 20 april 2015, *ECLI:NL:RBOVE:2015:3258*.

Websites

- www.aliment.nl
- www.alimentatieplicht.com
- www.alimentatieplicht.nl
- www.alimentatiewijzer.nl
- www.allesoverrechten.nl
- www.anderzadvocaten.nl
- www.belastingdienst.nl
- www.berekenkinderalimentatie.nl
- www.bh-ad.nl
- www.dejongmoons.nl
- www.delissenmartens.nl
- www.eerstekamer.nl
- www.froanahoff.com
- www.juridischehelpdesk.nl
- www.jurofoon.nl
- www.lbio.nl
- www.loket.rechtspraak.nl
- www.nibud.nl
- www.nu.nl
- www.ouders-uit-elkaar.nl
- www.perssuport.nl
- www.rechtsbijstand.nl
- www.rechtspraak.nl
- www.rechtwijzer.nl
- www.regelgeving.advocatenorde.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.sbmadvocaten.nl
- www.se.kinderalimentatierekentool.nl
- www.Split-online.nl
- www.st-ab.nl
- www.telegraaf.nl
- www.tremanormen.nl
- www.vandiepen.com
- www.vanarkelfamilierecht.nl
- www.verder-online.nl
- www.vzbadvocaten.nl

Wetten

- Algemene Ouderdomswet
- Burgerlijk Wetboek 1
- Participatiewet
- Wet hervorming kindregelingen
- Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering